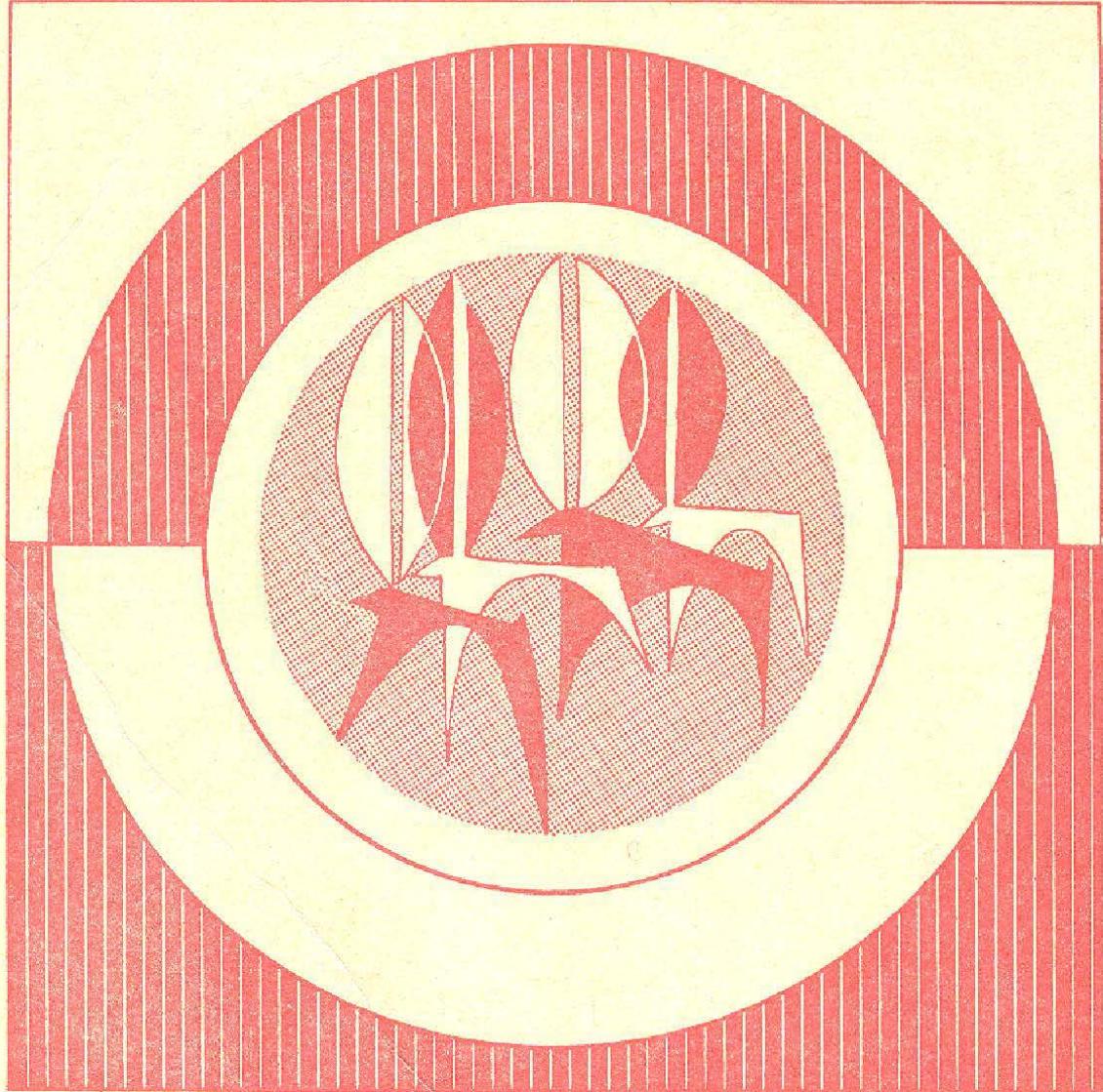

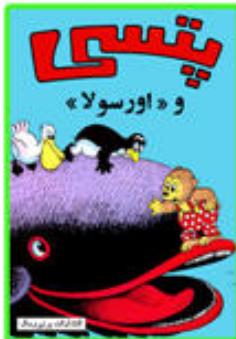
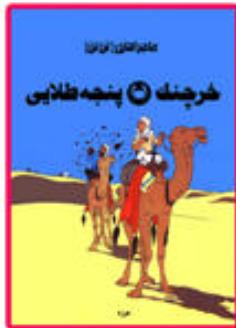
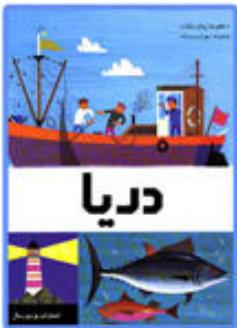
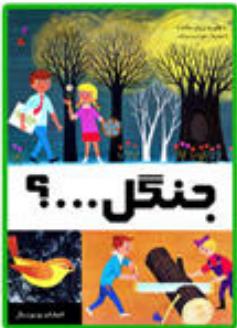
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

پنجم دبستان

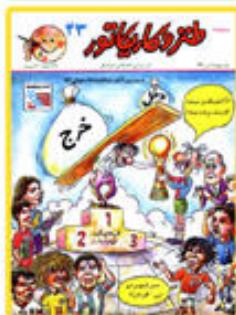
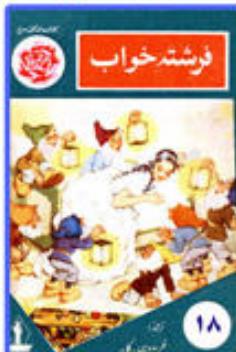
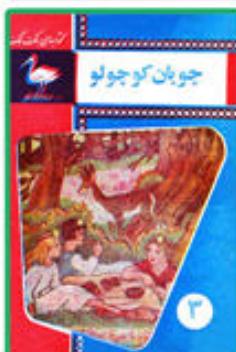
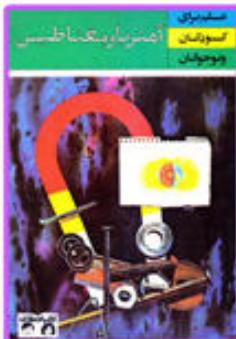
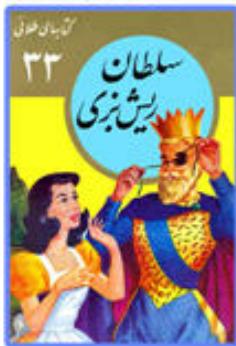
تو نام بود هر که دانم بود
وزارت آموزش و پرورش

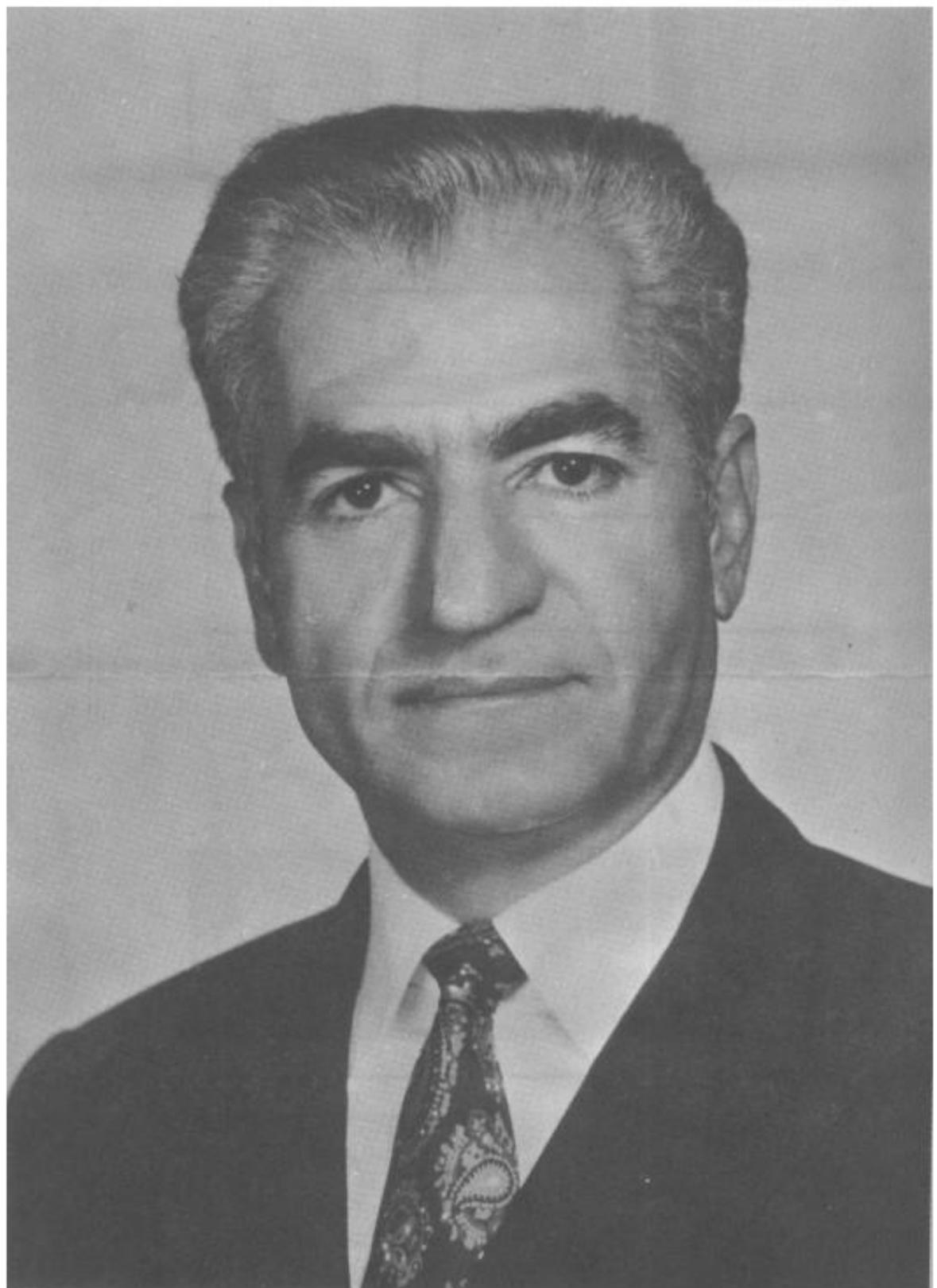

کتابی که دانلود کرده اید توسط اعضا
انجمن شهر خاطرات برای استفاده شما
بطور مجانی تهیه و آماده شده است.

shahrekhaterat.forumotion.com

وزارت آموزش و پرورش
توانابود هر که دانا بود

هنر

پنجم دبستان

۲۵۳۵

سازمان کتابهای درسی ایران

همراه این کتاب، کتاب راهنمایی برای تدریس آن جای
و به تمام مدارس فرماده شده است. آمورگاران با توجه به
راهنمایی که در آن کتاب شده، کتاب حاضر را تدریس
خواهند کرد.

این کتاب غیر قابل فروش است.

استفاده گننده از این کتاب فقط ۱۰ ریال می پردازد.

در سال ۲۵۰۶ به فرمان شاهنشاه آریامهر، سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی تشکیل یافت و اساسنامه آن به اجرا گذارده شد. طبق بند «ب» از سومین ماده این اساسنامه کمک به فرهنگ و مساعله دانش آموزان و دانشجویان مستعد کشور از جمله هدفهای سازمان بشمار آمد.

برای اینکه بتوان به فرهنگ کشور کمکی مهم و مؤثر معمول داشت، به پیروی از علاوه و توجه شاهنشاه آریامهر به تعییم تعلیمات ابتدایی و باسوساد شدن مردم و به ابتکار والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی نیابت ریاست عالیه سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی، چنین تصمیم گرفته شد که این سازمان کتابهای دوره ابتدایی را در نظام نوین آموزش و پرورش بطریقی مرغوب و مطلوب چاپ کند و در دسترس دانش آموزان سراسر کشور قرار دهد. این تصمیم پس از مذاکره با وزارت آموزش و پرورش همه ساله به مرحله اجرا درآمد که درنتیجه تاکنون ۱۸۰,۰۰۰ جلد کتاب درسی از این قبیل چاپ و انتشار یافته است و اینک برای سال تحصیلی جاری نیز، همه کتب پنج ساله ابتدایی و دوش تدریسها مربوط که از طرف آن وزارت تألیف و تهیه شده، به وسیله سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی طبع و برای توزیع در دبستانهای سراسر کشور به اختیار وزارت آموزش و پرورش گذارده شده است. بدین طریق به امر مبارک شاهنشاه آریامهر در راه خدمت به فرهنگ کشور قدمی بسیار بزرگ برداشته شده که تاکنون نظری نداشته است و مسلماً تأثیر شکفت آن از نظر ارباب بصیرت پوشیده نخواهد بود. سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی طی چند سالی که از ایجاد آن می گذرد تأسیساتی در کشور بوجود آورده و اقداماتی معمول داشته است که مهمترین آنها فهرست وار ذکر می شود:

۱ - تأسیس ۲۵۵ درمانگاه در روستاهای دور افتاده و نیازمند سراسر کشور که درمان و داروی رایگان در دسترس بیماران می گذارند.

۲ - نوسازی شهر دزفول و برانداختن کانون بیماری تراخم از این شهر.

۳ - تهیه طرح تأسیس ۷۵۰ پاسگاه بهداشتی در روستاهای حوزه فعالیت درمانگاهها که با درمانگاههای موجود، تعداد واحدهای درمانی و بهداشتی روستایی سازمان جمعاً از هزار واحد متجاوز خواهد شد. در حال حاضر تعدادی از این پاسگاهها ایجاد شده و بقیه تدریجاً تأسیس خواهد شد.

۴ - تأسیس مرکز پزشکی رضا پهلوی در تجریش با بخشهای بیمارستانی و درمانگاهی کامل برای تربیت پزشکان و متخصصین رشته های مختلف پزشکی و همچنین ایجاد و اداره بیمارستانهای بزرگ فرج پهلوی در رامسر و نکوئی در قم.

۵ - تأسیس تعدادی بیمارستان کوچکتر در نقاط مختلف کشور.

۶ - تأسیس ۲۵۵ مرکز تنظیم خانواده و ۱۴۰ اندرزگاه در روستاهای مختلف سراسر کشور.

۷ - تأسیس کارخانه بزرگ و مجهر داروسازی دارو پخش به منظور تولید و توزیع انواع داروهای مرغوب با قیمت مناسب در داخل کشور.

۸ - تأسیس مرکز تحقیقات و مطالعات علمی دارویی و شیمی دارویی به منظور تحقیق و تتبع در این رشته ها و ساختن داروهای جدید بدون انکا به خارج.

۹ - تأسیس مرکز آموزش فنی و حرفة ای رضا پهلوی در تهران و آموزشگاههای حرفة ای رضا پهلوی در اصفهان و عزیزالله قوامی در شیراز به منظور تعلیم و تربیت نیروی انسانی مورد نیاز صنایع کشور و شروع به اجرای برنامه ایجاد شش آموزشگاه حرفة ای دیگر در مراکز استانهای خراسان، کرمان، خوزستان، آذربایجان، کرمانشاه، فارس.

۱۰ - تأسیس مرکز آموزش فنی شیراز به منظور تربیت تکنسین عالی.

- ۱۱ - تأسیس آموزشگاه عالی پرستاری اشرف پهلوی در تهران که اولین مدرسه پرستاری نوین در ایران است، و همچنین آموزشگاههای بهیاری فرح پهلوی در رامسر و رضا پهلوی در تجریش به منظور تعلیم و تربیت پرستاران و بهیاران کار آزموده.
- ۱۲ - تأسیس دانشکده علوم تندرستی به منظور تعلیم و تربیت کادرهای بهداشتی و درمانی مورد نیاز شبکه تندرستی کشور در رده‌های بالا با توجه به نظام جدید تندرستی کشور.
- ۱۳ - تنظیم و اجرای برنامه تربیت بهورزان جهت تصدی امور بهداشتی و انجام اقدامات درمانی اولیه در پاسگاههای بهداشتی روستاهای و مناطق عشایرنشین.
- ۱۴ - ایجاد مؤسسه تولید و پخش پوشاک به منظور تهیه و توزیع لباسهای مناسب و ارزان برای کارگران و کشاورزان سراسر کشور.
- ۱۵ - تنظیم و اجرای نخستین طرح حمایت از خانواده‌های بی‌سرپرست که مرحله اول آن در سی شهر برای تعداد زیادی از اینگونه خانواده‌ها به موقع اجرا در آمده و در مرحله بعدی با استفاده از همه امکانات و کمکهای داوطلبانه مردم نیکوکار در سطح کشور گسترش خواهد یافت.
- ۱۶ - ایجاد چاپخانه عظیم بیست و پنجم شهریور که از لحاظ تأسیسات و تجهیزات چاپ و صحافی در خاورمیانه بی‌نظیر است و کتابهای ابتدایی نیز در آنجا طبع می‌شود.
- ۱۷ - همکاری با وزارت بهداری در ریشه‌کنی مalaria و مبارزه با بیماریهای واگیر به وسیله مایه کوبی عمومی بر ضد این بیماریها و درمان مبتلایان در سطح کشور.
- ۱۸ - تأسیس و تجهیز بخش جراحی سوانح و حوادث بیمارستان سینا با ۱۵۰ تخت و اهدای آن به دانشکده پزشکی دانشگاه تهران.
- ۱۹ - ایجاد دو خوابگاه بزرگ برای دانشجویان شهرستانی در کوی دانشگاه تهران و کمک به ساختمان خوابگاه دختران.
- ۲۰ - کمکهای مهم و ارزنده نقدی و دارویی بطور مستمر و غیر مستمر به بسیاری از سازمانها و مؤسسات خیریه و عام‌المنفعه و آموزشی و تربیتی و همچنین به بیماران و نیازمندان و آسیب‌دیدگان از سوانح و بلایای طبیعی.
- ۲۱ - تنظیم و اجرای برنامه جنبش ملی نیکوکاری به منظور شرکت عموم مردم در خدمات اجتماعی و انجام کارهای خیر و نوعدوستانه.

سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی

بِنَامِ خُدَا

بخش نقاشی: محمود جوادی پور

بخش خط: محمد احصائی

نقاشیهای کودکان در این کتاب از مجموعه
نقاشیهای گالری هنر جدید انتخاب شده است

تذکر

در اسفندماه ۱۳۵۴ شمسی قانونی در مجلس شورای ملی و مجلس سنای ایران به تصویب رسید که بنابر آن مبدأ تاریخ ایران، تاریخ شاهنشاهی قرارداده شد. تاریخ شاهنشاهی ایران از زمان تشکیل دولت هخامنشی به دست توانای کوروش کبیر محسوب می‌شود و از آن زمان تا کنون ۲۵۳۵ سال می‌گذرد. چون اصلاح سالهای تاریخی در کتابهای درسی در سال جاری به علت کمی وقت و چاپ شدن قسمتی از کتابها مقدور نگردید و این امر در سال تحصیلی آینده انجام خواهد گرفت. بنابراین آموزگاران و دبیران محترم باید توجه داشته باشند که ضمن تدریس مطالب درسی هر کجا به سالهای تاریخی شمسی و میلادی برمی‌خورند برابری آن را با سال شاهنشاهی تذکردهند و دانش آموزان را وادارند تا در کتابهای خود سالهای خود مزبور را اصلاح نمایند. برای مزید اطلاع یادآور می‌شود که تبدیل سالهای شمسی و میلادی به تاریخ شاهنشاهی بسیار آسان و به طریق ذیر انجام می‌شود:

۱ - با افزودن ۱۱۸۰ سال به تاریخ شمسی تاریخ شاهنشاهی به دست می‌آید مثلاً ناجگذاری رضا شاه کبیر سر سلسله خاندان پهلوی که در سال ۱۳۰۵ شمسی انجام گرفته برابر سال ۲۴۸۵ شاهنشاهی و شروع سلطنت شاهنشاه آریامهر که در سال ۱۳۲۵ شمسی بوده برابر با سال ۲۵۰۵ شاهنشاهی می‌شود و بهمین علت هم جشن بزرگداشت پنجاه سال شاهنشاهی خاندان پهلوی باشکوه هر چه تمامتر در نوروز امسال در آرامگاه رضا شاه کبیر انجام یافت.

۲ - برای تبدیل سال میلادی به سال شاهنشاهی کافی است که ۵۵۹ سال به تاریخهای میلادی اضافه شود چنان که اگر ۵۵۹ به سال ۱۹۷۶ میلادی اضافه شود سال ۲۵۳۵ شاهنشاهی یعنی سال جاری به دست می‌آید.

۳ - در مورد سالهای قبل از میلاد اگر عدد کوچکتر از ۵۵۹ باشد آن را از ۵۵۹ کسر می‌کنیم سال شاهنشاهی به دست می‌آید و اگر بزرگتر از ۵۵۹ باشد ۵۵۹ را از آن کسر می‌کنیم سال پیش از شاهنشاهی به دست می‌آید. مثلاً واقعه‌ای که در ۲۰۵ سال قبل از میلاد اتفاق افتاده برابر با سال ۳۵۹ شاهنشاهی و رویدادی که در ۱۴۵۰ پیش از میلاد رخ داده برابر با ۸۹۱ پیش از شاهنشاهی ایران است.

چاپ شرکت افست «سهایی خاص» چاپخانه بیست و پنجم شهریور

حق چاپ محفوظ است.

این کتاب غیر قابل فروش است.

استفاده کننده از این کتاب فقط ۱۰ ریال می‌پردازد.

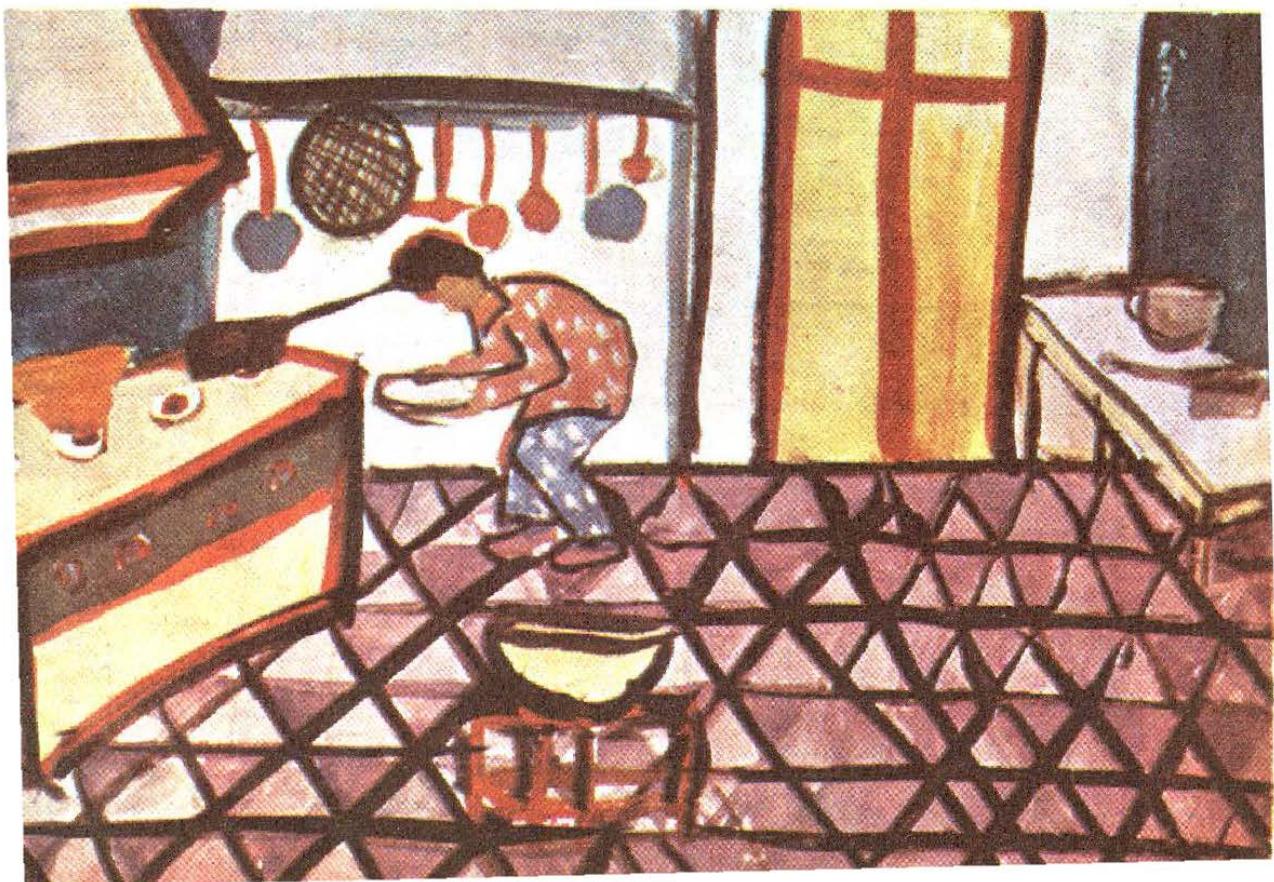
هر کس می‌تواند نقاشی کند

کتاب هنر سال چهارم را با عنوان بالا آغاز نمودیم می‌دانید چرا؟ زیرا می‌دانستیم که بسیاری از شما دانش‌آموزان عزیز استعداد زیادی برای نقاشی دارید در حالی که خودتان از آن بیخبرید. بعضی از بچه‌ها به تصور اینکه نقاشی نمی‌دانند هیچگاه به فکر آزمایش استعداد خود برنمی‌آینند. حتی یک بار هم به میل خودنقاشی نمی‌کنند و بی‌جهت خجالت می‌کشند. اما وقتی برای شما روشن شد که چگونه همه کس می‌تواند نقاشی کند دیگر ترسی از آزمایش استعداد خود نخواهد داشت. البته باید از آغاز بدانید که در این آزمایش موفقیت همه یکسان نخواهد بود ممکن است موفقیت یکی کمتر یا دیرتر و موفقیت دیگری بیشتر یا زودتر باشد. امیدواریم که همه بویژه کسانی که خیال می‌کردند نمی‌توانند نقاشی کنند و به‌حاطر این فکر بیهوده از نقاشی کردن ترس داشتند از اشتباه بیرون آمده و به قول معروف ترسشان ریخته باشد. اطمینان داریم که با استفاده از آنچه سال پیش در بارهٔ هنرآموخته‌اید امسال با جرأت بیشتری نقاشی می‌کنید و برای فراگرفتن دانستنیهای هنرآمادگی فراوان دارید. امسال هم نقاشی خیالی آزاد را مانند سال پیش ادامه دهید. هر چه به‌فکرتان می‌رسد بکشید. از اتفاقات، داستانها، زندگی مردم، حالات حیوانات یا گلها یا چیزهایی، که معمولاً در زندگی روزانه با آن برخورد

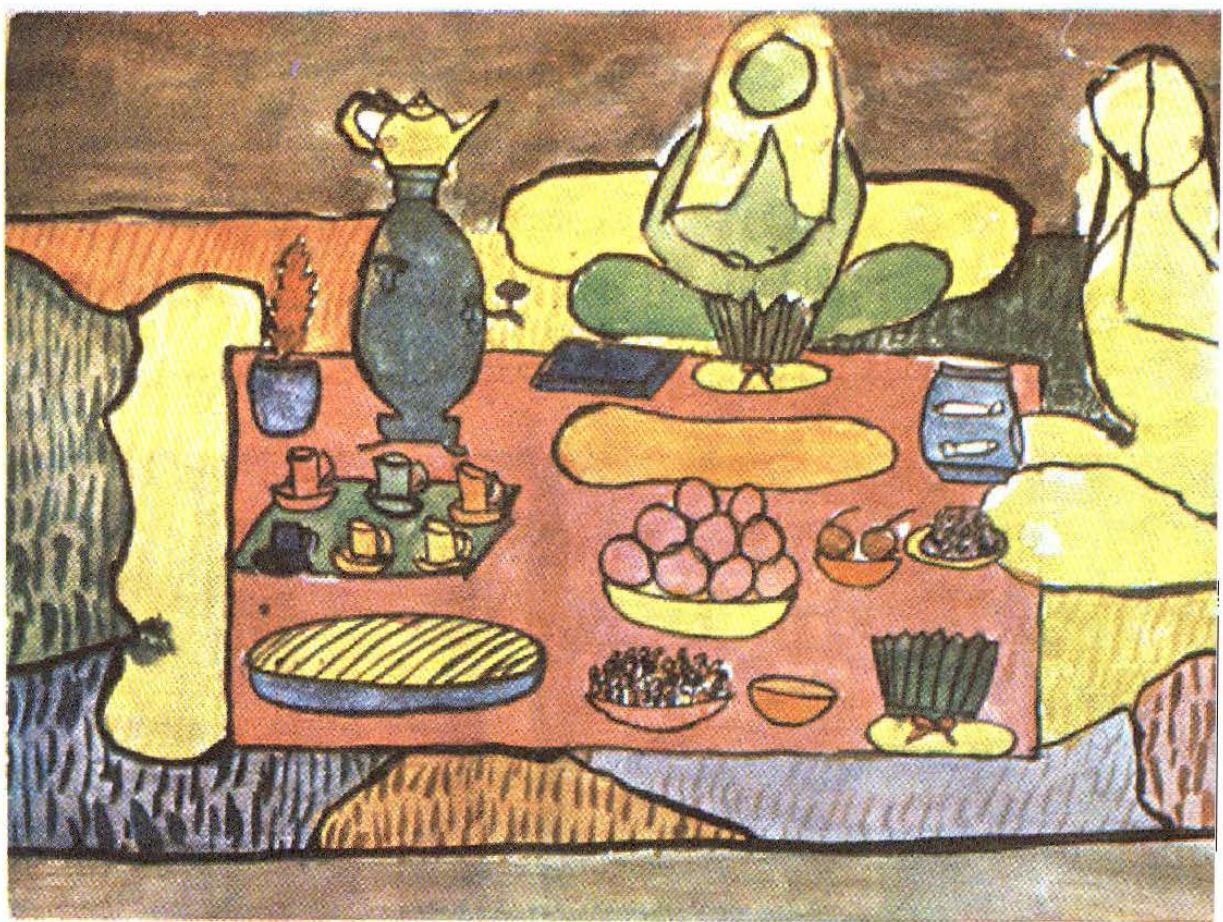
می‌کنید یا از صحنه‌های جالبی که بر پرده سینما یا تلویزیون می‌بینید می‌توانید برای نقاشی‌های خود الهام بگیرید. این قبیل تمزینها را هیچگاه از یاد نبرید و در ضمن به راهنمایی‌هایی که خواهد شد توجه بیشتری داشته باشید. تمزینهای لازم را با سلیقه و دقت انجام دهید و همواره سعی کنید تا فرد مبتکر و نوآوری باشید.

نمونه‌ای از کارهای همسالان خود را که آزادانه نقاشی کرده‌اند تماشا کنید. این نقاشی یک دختر دوازده ساله است. ببینید چقدر خوب یلد

آشپزخانه را نشان داده است. به نظر شما رنگ‌های این نقاشی خوب انتخاب شده است؟ کدام قسمت آن را بهتر می‌پسندید؟

این نقاشی یک پسر دوازده ساله است. به نظر شما موضوع این نقاشی چیست؟ اگر شما این موضوع را برای نقاشی خود انتخاب می‌کردید چه چیز‌هایی به آن اضافه می‌کردید؟ کدام رنگ‌ها را تغییر می‌دادید؟

یک پسر دوازده ساله با مشاهده طبیعت این گل زیبا را کشیده است.
ببینید که چه رنگهای خوبی دارد. آیا این گل تازه و سرحال است یا
پژمرده؟ از کجا می‌فهمید؟ اگر زمینه این نقاشی یعنی اطراف گل سفید
باشد بهتر است یا رنگی؟ زمینه این نقاشی چه چیزی را نشان می‌دهد؟

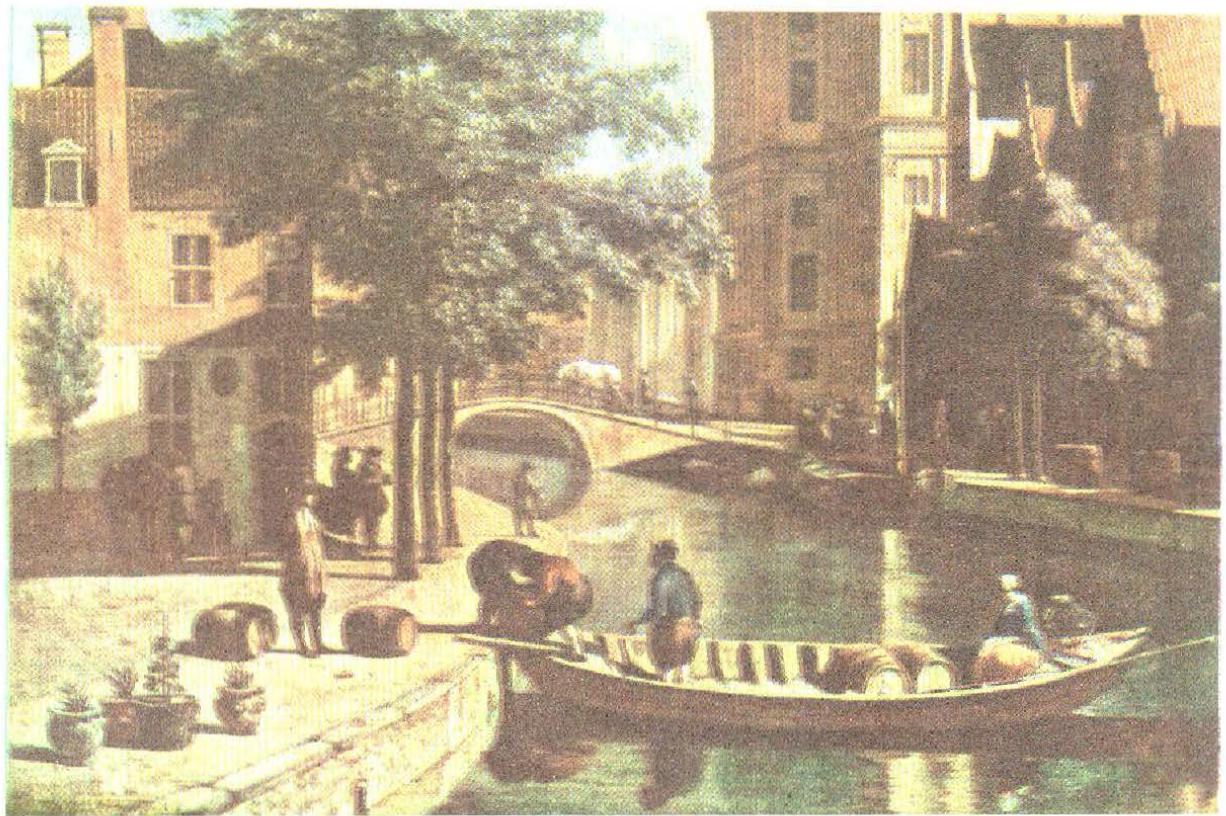
دختر ده ساله‌ای با دیدن یل
نمایش خنده‌آور این نقاشی
خیالی را کشیده است. به سر
و صورت، به لباسها و طرز
حرکات آدمهای آن نگاه کنید.
آیا نقاش موضوع خیالی خود
را خوب نشان داده است؟

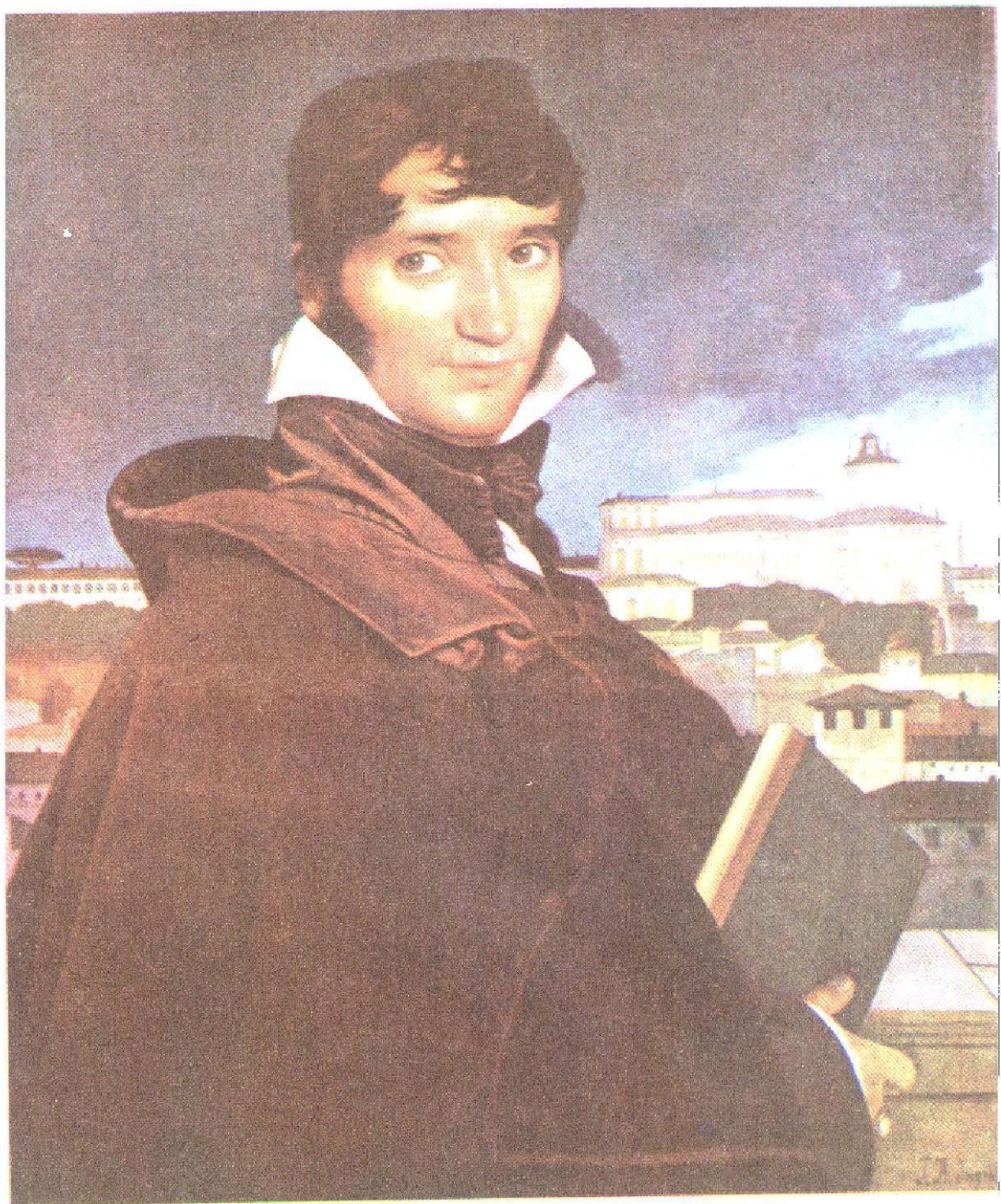

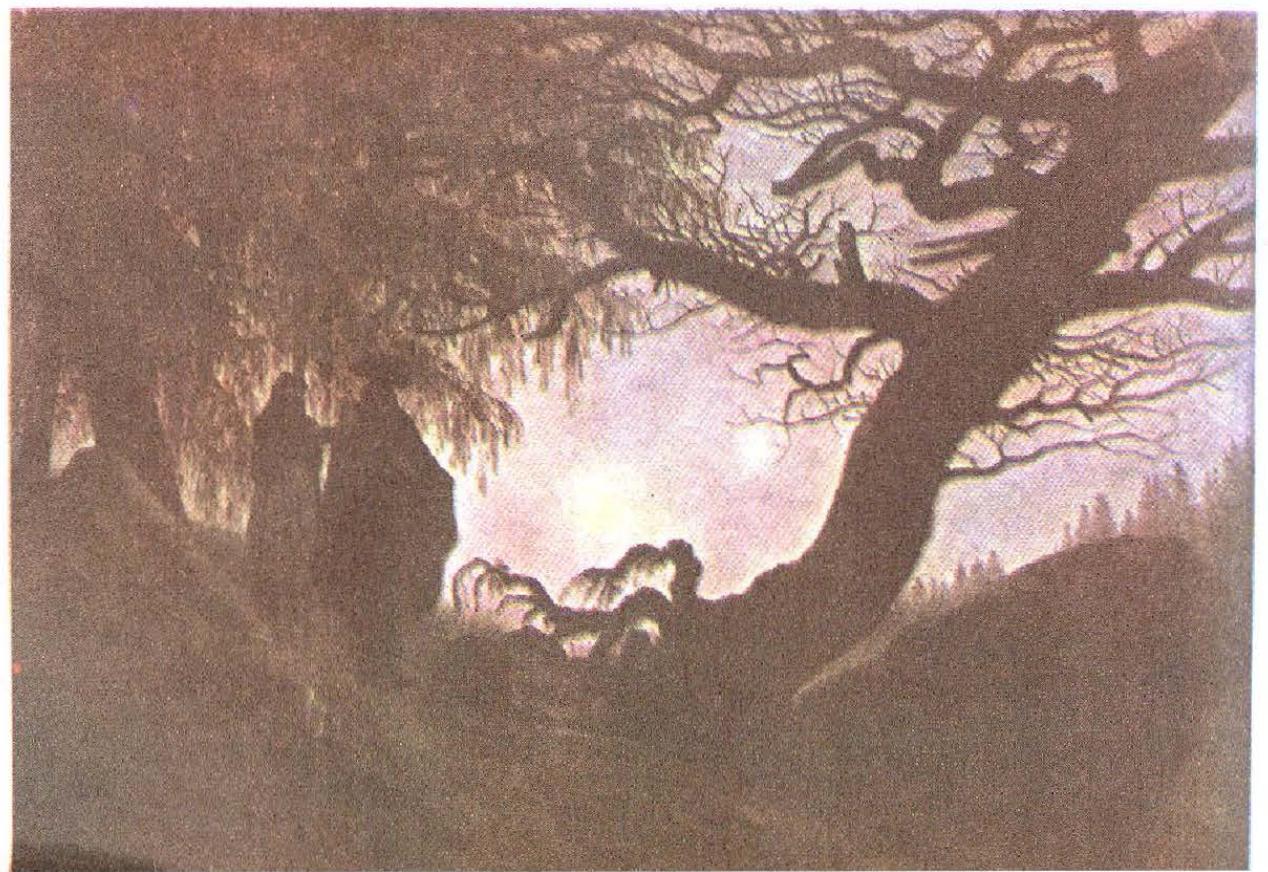
این نقاشی هم کار یل دختر
ده ساله است. آیا موضوع آن را
می توانید شرح دهید؟ ببینید
حالت آدمها، فاصله‌ها و سایه
روشن رنگها چقدر خوب
نقاشی شده است.

طبیعت بهترین آموزنده هنر است

در کتاب هنر سال چهارم گفتگویی درباره رابطه هنر با زندگی داشتیم. دانستید که هنر راهی برای آشکار ساختن احساسها و اندیشه‌های نهانی ما است. نیز دانستید که چگونه احساسها و اندیشه‌های ما با طرز زندگی و نوع طبیعت اطراف ما بستگی دارد. مثال‌هایی که درباره شیوه آرایش مردم نقاط مختلف دنیا دیدید بخوبی نشان می‌داد که طبیعت چه نقش بزرگی در پرورش ذوق و سلیقه ما بعده دارد و چگونه می‌تواند راهنمای سلیقه هنری ما باشد. پس بنظر می‌رسد که برای بروز احساسات و اندیشه‌های خود و بوجود آوردن یک اثر هنری بهترین راه آن است که قسمتهایی از طبیعت یا چیزهای اطراف خود را که می‌توانند بهانه‌ای برای بروز احساسات و اندیشه‌های ما باشند نقاشی کنیم. اینگونه نقاشی تقلید از طبیعت است و می‌توان آن را هنر شبیه‌سازی نامید. در قدیم هنر شبیه‌سازی یا تقلید از طبیعت ارزش زیادی داشته و این تنها وسیله‌ای بوده که انسان می‌توانسته است با استفاده از آن تصاویر نسبتاً زنده‌ای از رویدادها، مردم، مناظر و یا صعنه‌های جالب زندگی زمان خود را منعکس کند. امروزه آثار زیادی از هنر شبیه‌سازی هنرمندان پیشین در موزه‌های بزرگ دنیا نگهداری می‌شود که هر یک به جای خود ارزش بسیار زیاد دارد.

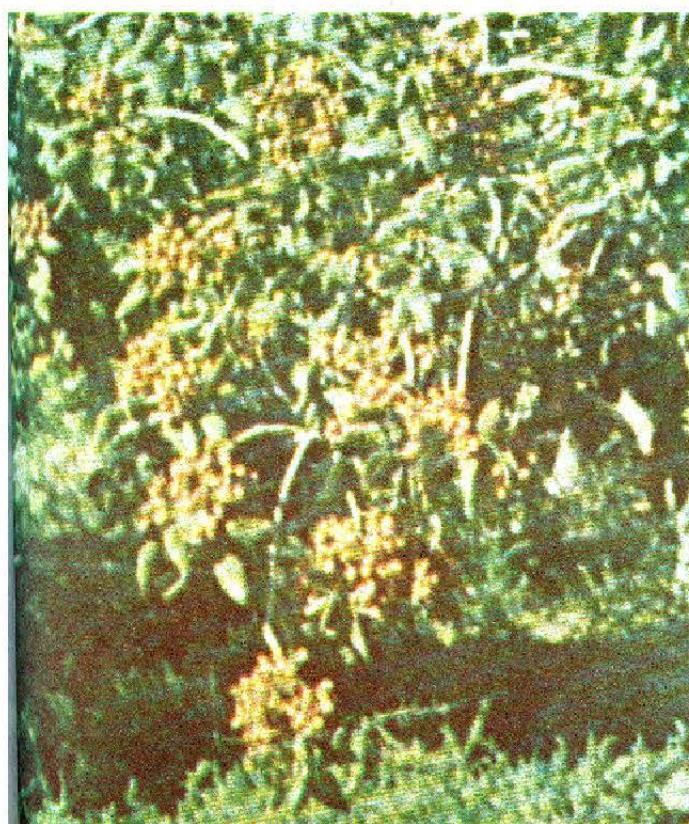

هنر نقاشی امروز

ولی در قرنی که ما زندگی می‌کنیم و سایلی مانند دوربین عکاسی و دوربینهای فیلمبرداری ساخته شده که با استفاده از آنها می‌توانیم در چند ثانیه تصویر طبیعی هر منظره یا صحنه جالبی را که مایل باشیم تهیه کنیم و به وسیله پروژکتور تصاویر متحرک آنها را بینیم و صدایشان را بشنویم بنابراین در زمان ما هنر شبیه‌سازی جای خود را به هنر عکاسی و هنر فیلمبرداری داده است و بهتر است که در هنر نقاشی به جای شبیه‌سازی محض از طبیعت و زندگی سعی کنیم که همواره آثار ما از ابتکار

و ذوق و احساس انسانی سرشار باشد. وقتی که ما به یک چیز یا شخصی می‌نگریم تنها چشم ما نیست که آنها را حس می‌کند بلکه در این حال احساس‌های دیگر و حتی فکر ما با چشمانمان همکاری می‌کنند. وقتی که چیزی اشخاص را بدینگونه احساس می‌کنیم نسبت به آن چیز یا شخص میل مخصوصی در ما پدیده می‌آید.

برای مثال وقتی که به یک درخت میوه دار نگاه می کنیم علاوه بر دیدن شکل و رنگ ظاهری آن در باره چگونگی رنگ و شکل داخلی و حتی مزه و بوی آن نیز می اندیشیم و ناگهان احساس می نماییم که از آن میوه خوشمان می آید، دوست داریم آن را داشته باشیم، به آن دست بزنیم، آن را بوکنیم، یا بخوریم یا بعکس نسبت به آن در خود احساس بی میلی می کنیم. در هنر نقاشی امروز ما باید هر چه بیشتر بتوانیم این احساسها را در اثر نقاشی خود نشان دهیم در صورتی که اگر همین درخت میوه را عکاسی کنیم دور بین تنها شکل ظاهری آن را از زاویه معینی ضبط نموده و در اختیار ما می گذارد. پس اینطور نتیجه می گیریم که هرگاه ما از طبیعت شبیه سازی کنیم و آنطور نقاشی کنیم که در آن فکر و سلیقه و ابتکار شخصی ما دخالت

نداشته باشد و تنها آنچه را که می‌بینیم در جای دیگر منتقل نماییم تقریباً همان کاری را انجام می‌دهیم که یک دوربین عکاسی در چند لحظه باسانی انجام می‌دهد. یعنی می‌توان گفت که در این کار بیشتر به نشان دادن مهارت خود در تقلید پرداخته‌ایم.

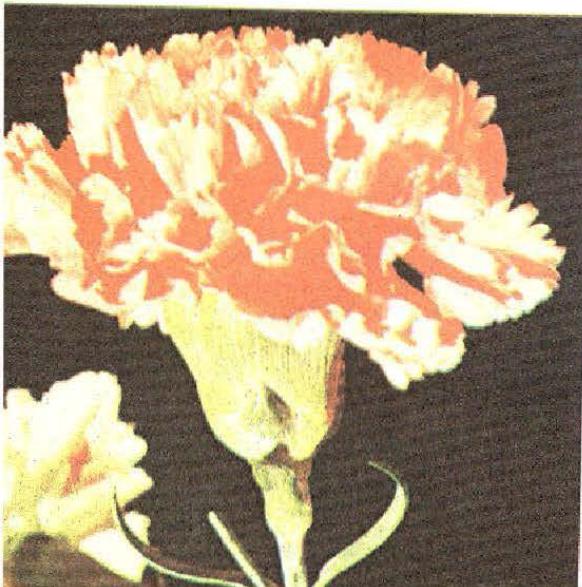
می‌دانید که دانشمندان و سایلی اختراع کرده‌اند و مواد گوناگونی می‌سازند که پیش از آن در طبیعت هیچگاه وجود نداشته است. آنها برای ساختن این مواد و وسائل از مواد اولیه‌ای که در طبیعت وجود دارد استفاده می‌کنند ولی با استفاده از قدرت ذهن و اندیشه چیزهای جدیدی وجود می‌آورند که در خود طبیعت وجود ندارد.

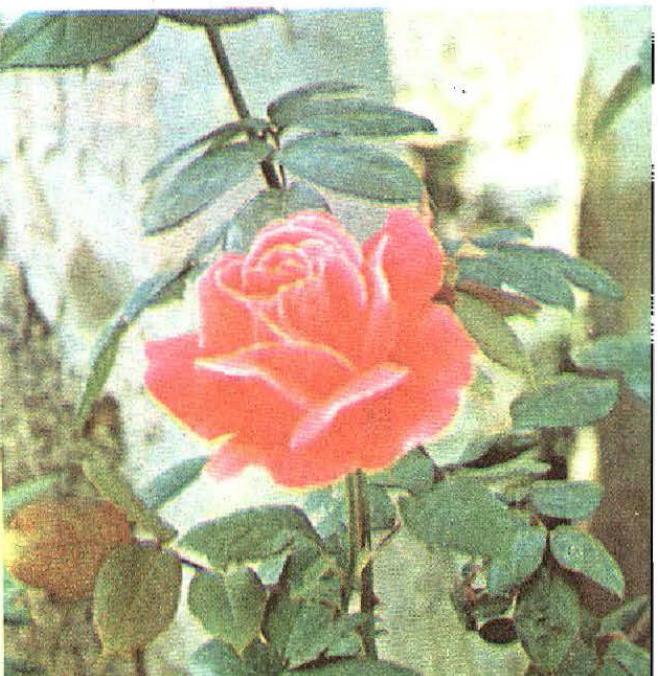
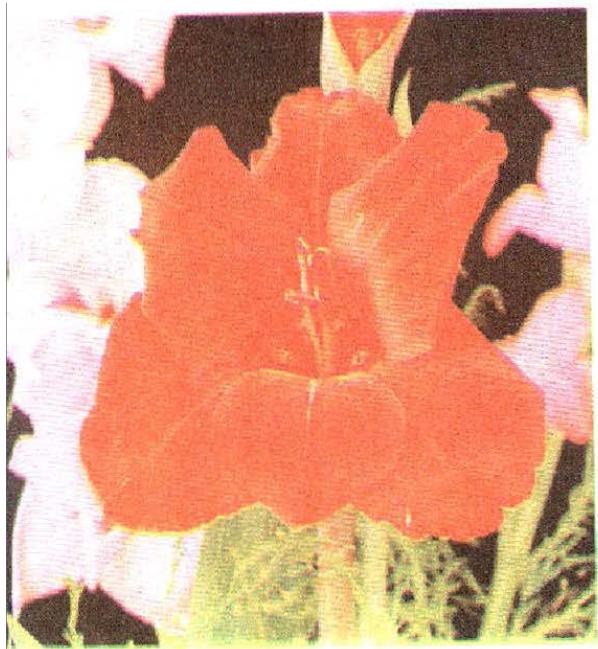
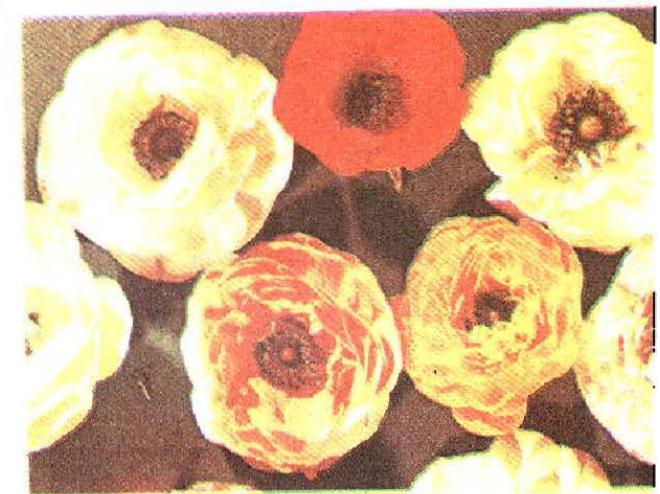
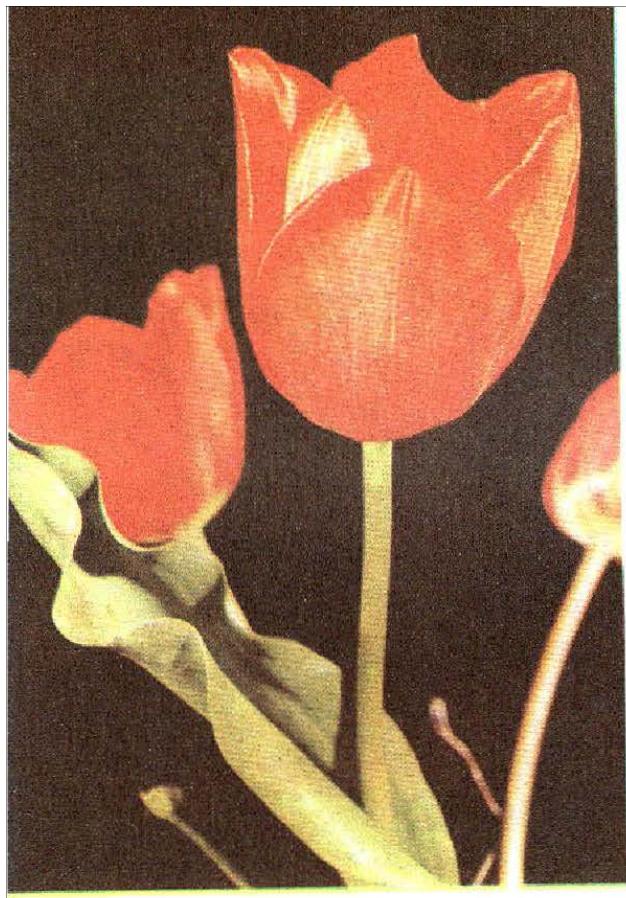
هنر نقاشی امروز نیز همینطور است. هنرمند چیزهایی را که می‌بیند و حواس‌ثی را که شاهد آنهاست به عنوان مواد اولیه برای اختراع یک اثر هنری از آن استفاده می‌کند و باصطلاح طبیعت را بهانه قرار می‌دهد ولی برای نشان دادن افکار و خیالهای خود فقط شبیه‌سازی محض از طبیعت را کافی نمی‌داند بلکه به کمل فکر و ذوق خود شکل تازه‌ای به آن می‌دهد. چنین راهی را هنرمندان از قدیم طی کرده‌اند. بهتر است برای روشن شدن موضوع و به عنوان مثال در مورد چند رشته از هنرهای کشور خودمان کمی گفتگو کنیم. قالی یا فرش را همه دیده‌ایم و می‌شناسیم. کشور ما یکی از مراکز مشهور و بزرگ قالی بافی است. باید بدانید که این هنر پر ارزش از چند هزار سال پیش در کشور ما رونق داشته و قالیهای ایران همواره زیباترین نقشها و رنگها را داشته است و

دارد. حال ببینیم که هنرمندان این طرحها و نقش‌های زیبا را چگونه آفریده‌اند. برای پی‌بردن به‌این مطلب ابتدا به‌شکل این گلهای طبیعی توجه کنید.

اینک به این شکلها که هر کدام قسمی
از نقش یل قالی است بنگرید.

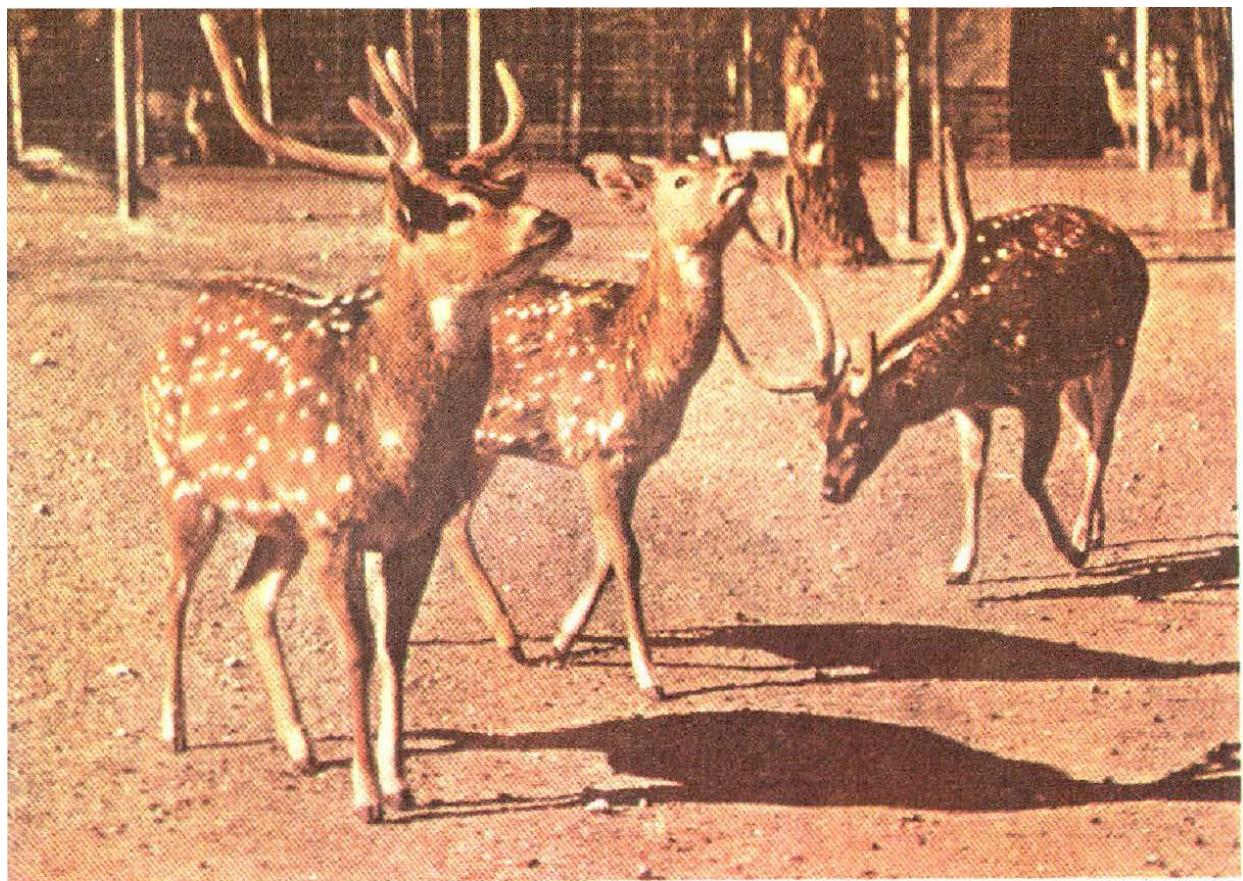

آیا بین گلمهای قالی و گلمهای طبیعی شباهتی وجود دارد؟ هنرمندان نقش گلمهای قالی را با دیدن همین گلمهای طبیعی کشیده‌اند. ولی هرگاه آنها را با هم مقایسه کنید شباهت زیادی بین آنها نمی‌بینید. زیرا هنرمند طراح نقش، به جای تقلید و تکرار شکل طبیعی گلها، نقش گلمهایی را طرح نموده که ساختهٔ تصورات خود است. در مورد رنگ‌آمیزی آنها نیز کمتر به رنگ طبیعی گل توجه داشته و بیشتر رنگ‌هایی را بکاربرده که خود او دوست داشته یا از نظر هماهنگی با سایر رنگ‌های قالی مناسب تشخیص داده است.

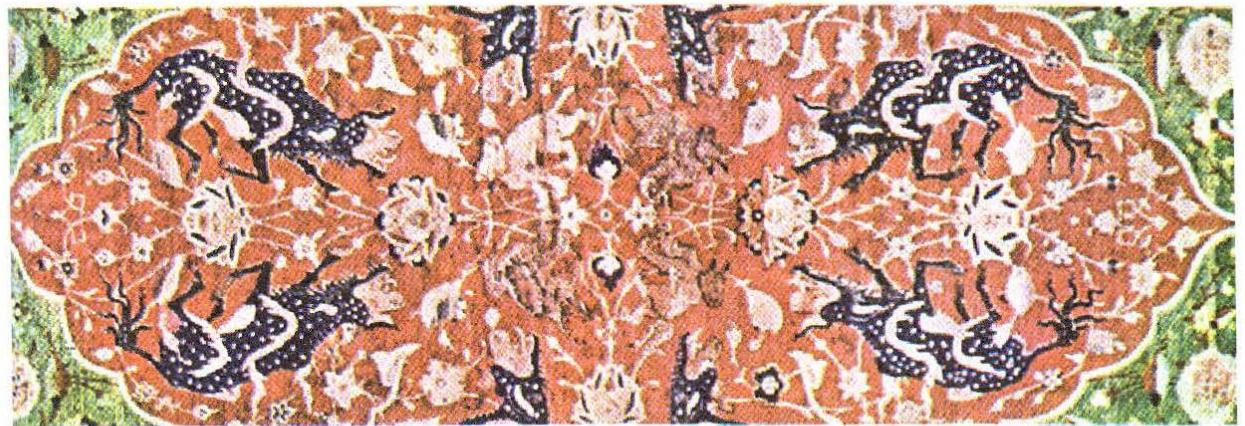
به شکل طبیعی حیواناتی مانند شیر، ببر، پلنگ، گاو، آهو و گوزن یا پرنده‌گانی مانند عقاب، قرقاول و چند پرنده دیگر توجه کنید.

در اینجا شکل‌های همان
حیوانات به صورت نقش
قالی در آورده شده‌اند.
آنها را با شکل‌های قبل
 مقایسه کنید.

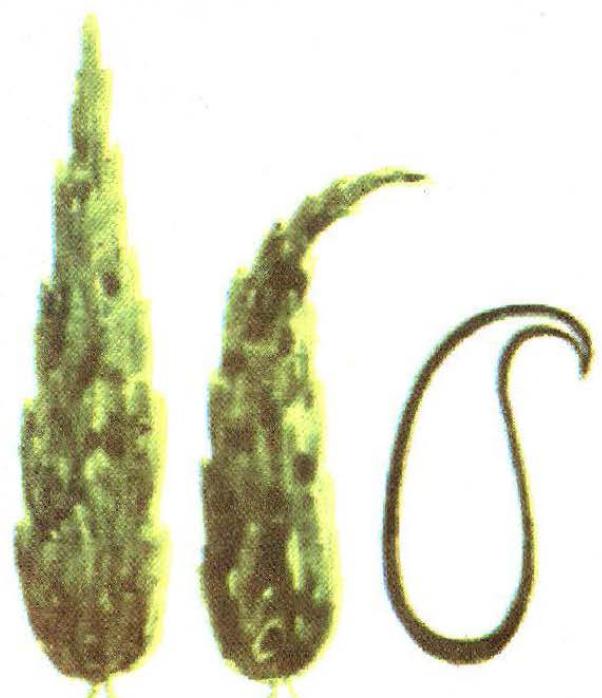
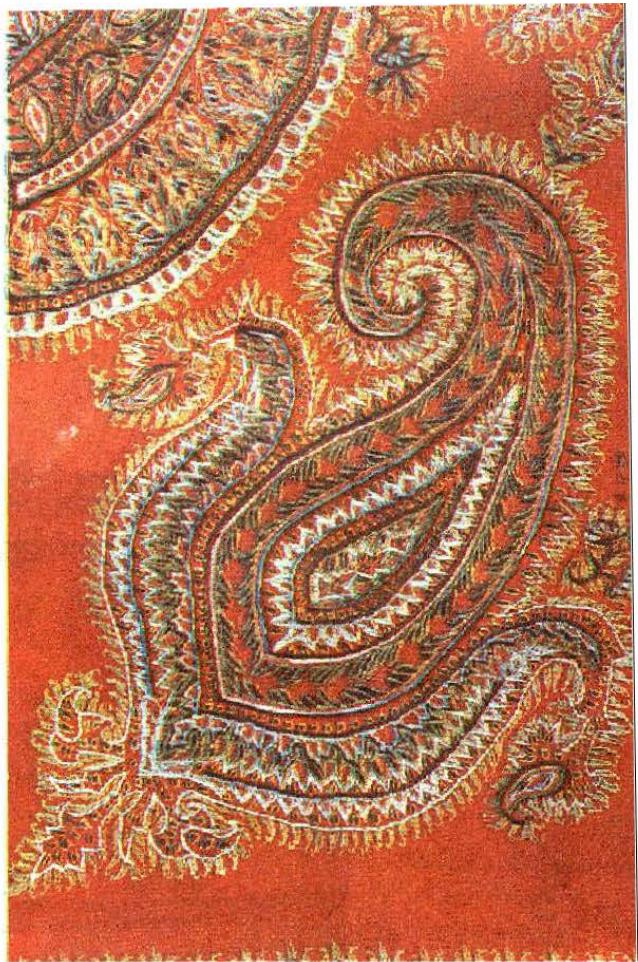

در این مقایسه نیز متوجه می شوید که هیچیک از حیوانات نقش قالی به اصل خود شباهت کاملی ندارند و هنرمند طراح، رنگ و طرح آنها را به سلیقه و ذوق خود تغییر داده است.

روی این ظرف سفالین قدیمی نیز شکل حیوانی مانند آهو دیده می‌شود.
با اینکه این نقش خیلی دور از شکل واقعی یک آهوست ولی با دیدن
آن انسان به یاد آهو می‌افتد. ببینید سازنده طرح چه مهارتی در آفرینش
آن بکار برده است.

باز به مثال دیگری توجه کنید.
نقشی که در این شکل می‌بینید
نقش قسمتی از یک پارچه
است. این نقش که در آثار
هنری ما زیاد به چشم می‌خورد
به نام بته‌جقه‌ای معروف است.
طرح این نقش از درخت
سرمی الهام گرفته شده که
وزش باد نوک آن را به یل
سمت خم نموده است. ولی با
گذشت زمان طراحان دیگر هر
یل به میل و سلیقه خود در آن
تفییراتی داده‌اند. به همین
دلیل امروز طرح بته‌جقه‌ای
به شکل‌های گوناگون دیده
می‌شود.

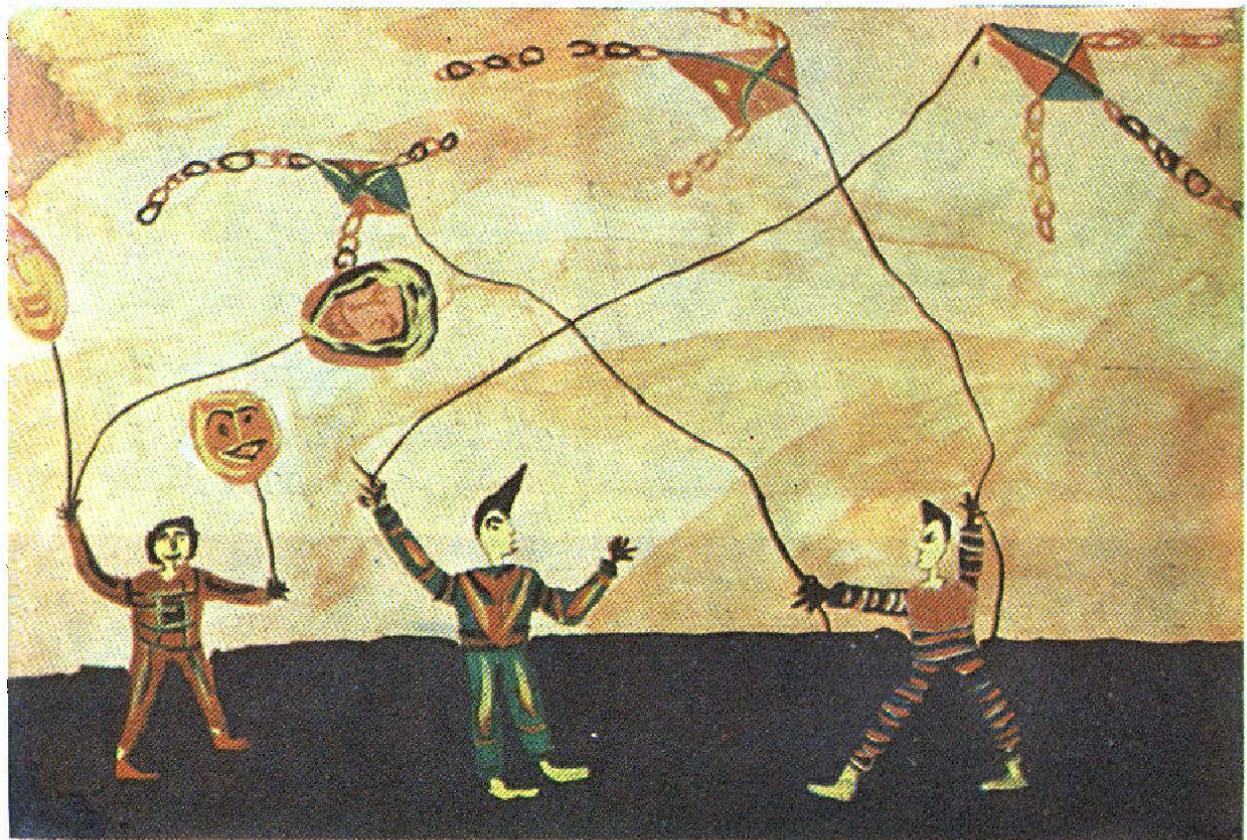
در این شکل یکی از جواهر
سلطنتی را می بینید که به شکل
بته جقه‌ای ساخته شده است.

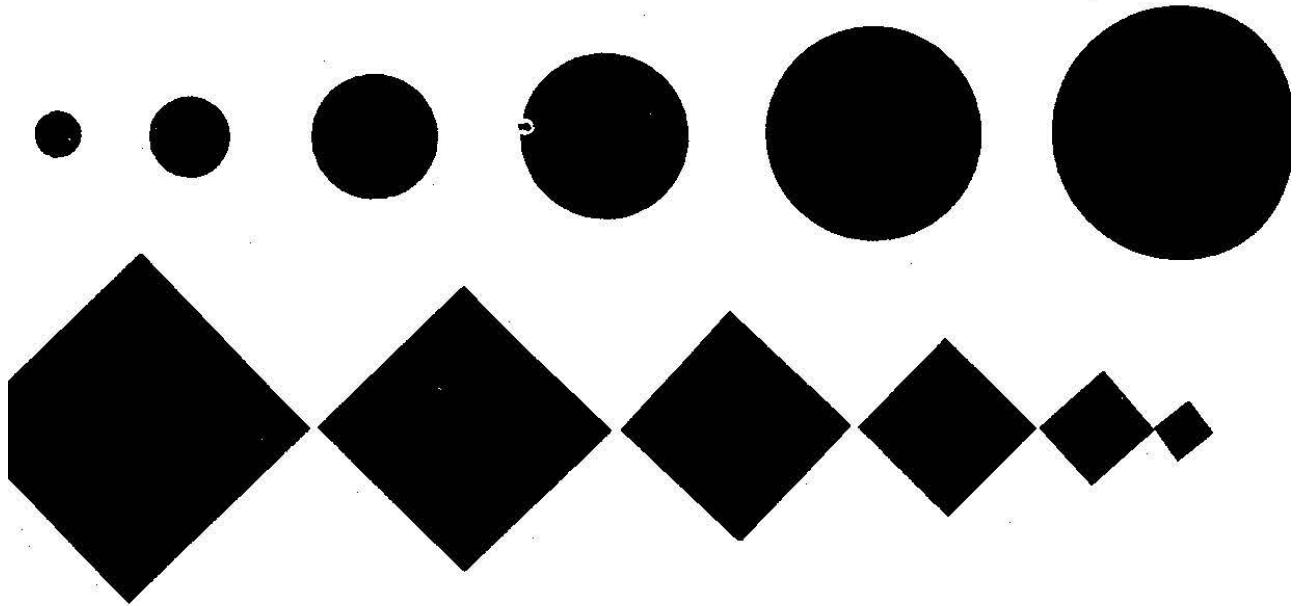
در این شکل همین نقش را در
یک کار سوزن دوزی می بینید.

شما هم برای نقاشی کردن می‌توانید بادیدن طبیعت، چیزهای اطراف خود و وقایعی که در زندگی روی می‌دهد یا با خواندن داستانها، شرح حال اشخاص، مطالب علمی و مانند آنها به کمل ذوق و فکر خود نقاشی کنید و آثار هنری خوبی بوجود آورید. اما باید بدانید که برای خوب انجام دادن هر کار لازم است با وسایل ویژه آن کار آشنا بود. برای خوب نقاشی کردن نیز باید راه و روش کار و طرز بکار بردن وسایل آن را بشناسید. در این کتاب کمی درباره این راههای و وسایل باشما گفتگو

می‌کنیم.

بازی با نقطه

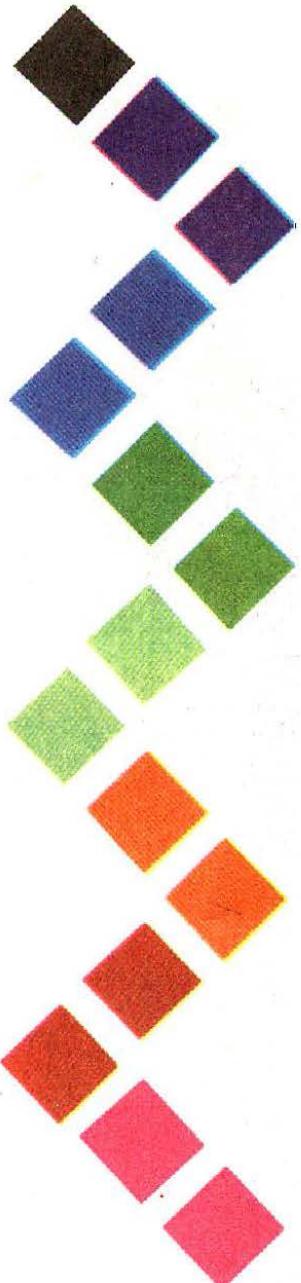
می‌دانید که هنرمند با استفاده از ترکیب و به هم‌آمیختن نقطه‌ها، خطوط‌ها و رنگ‌ها اشکالی می‌آفریند که به وسیله آنها اندیشه‌ها و احساسات درونی خود را نشان می‌دهد. اکنون می‌خواهیم ببینیم که این کار چه راه و روشی دارد.

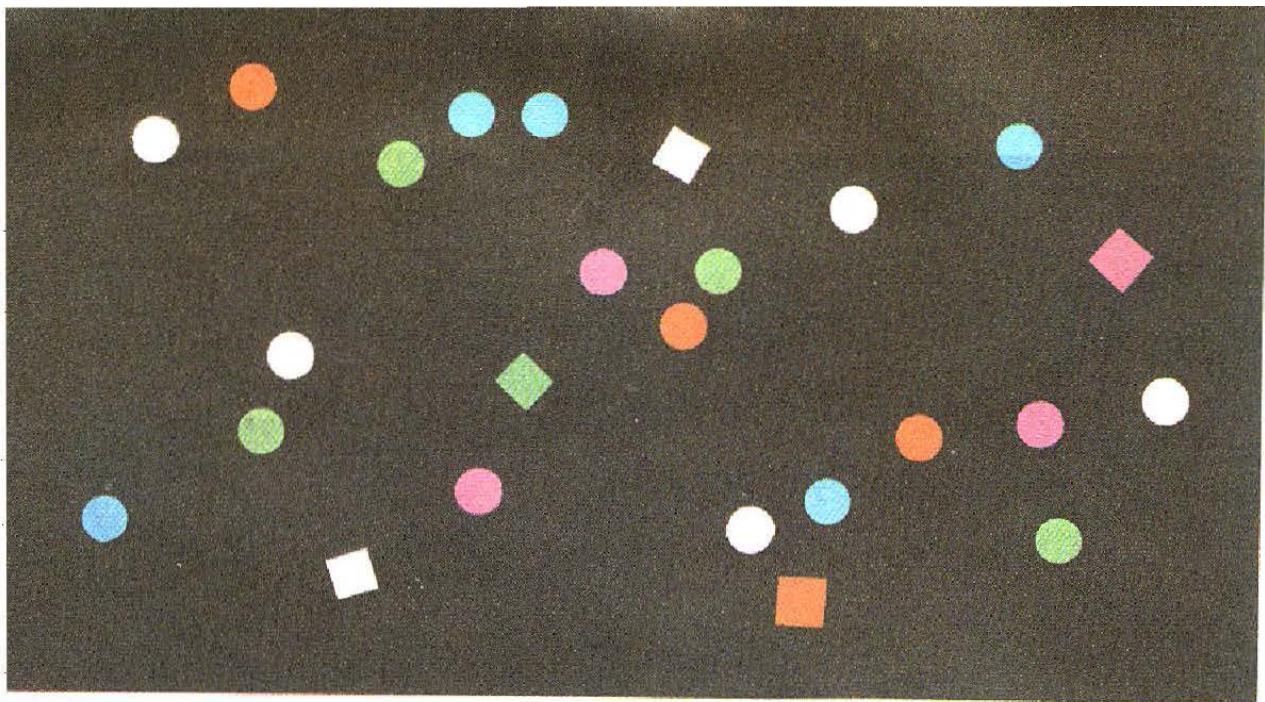
آیا هیچ فکر کرده‌اید که از نقطه ناچیز و بی‌اهمیت چه کارهایی ساخته است؟

البته از یک نقطه کوچک بتنهایی کار مهمی ساخته نیست اما وقتی که نقطه‌های کوچک و بزرگ، ساده یا رنگی در کنار هم قرار گیرند نقشه‌ای زیبایی از آنها بوجود می‌آید.

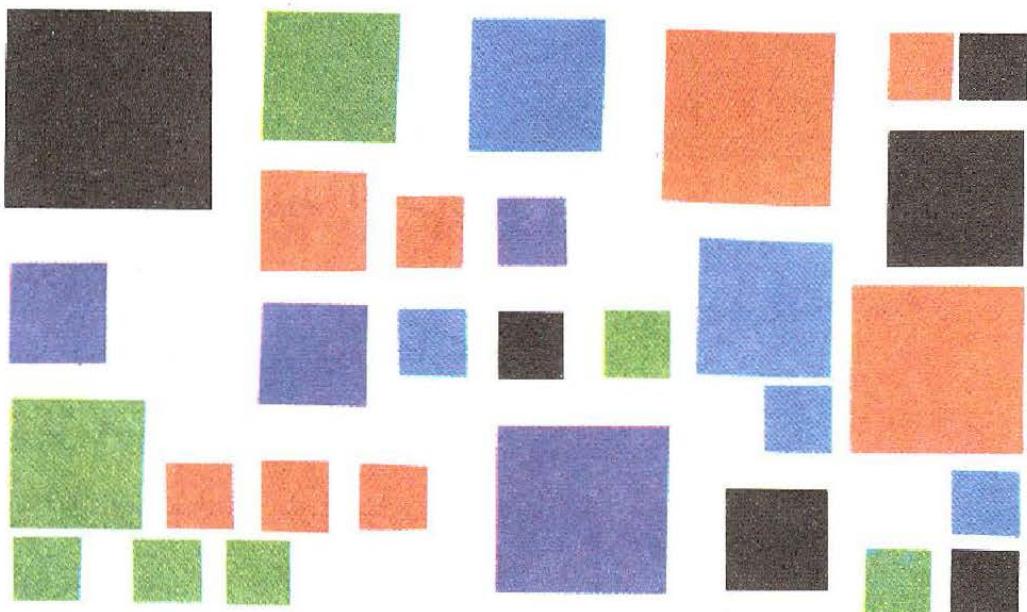
با کنار هم قرار دادن و ترکیب نقطه ها
می توانیم نقشه های زیبایی بیافرینیم
که دیدن آنها به چشم خواشید باشد و
بتوانیم از آنها در تزیین و سایل زندگی
استفاده کنیم. به همین طریق می توان
از به هم آمیختن انواع نقطه ها تابلو های
بسیار جالبی از مناظر طبیعی موجودات
زنده یا موضوع های خیالی بوجود آورد
که هر کدام به جای خود اثری زیبا و با
ارزش باشد.

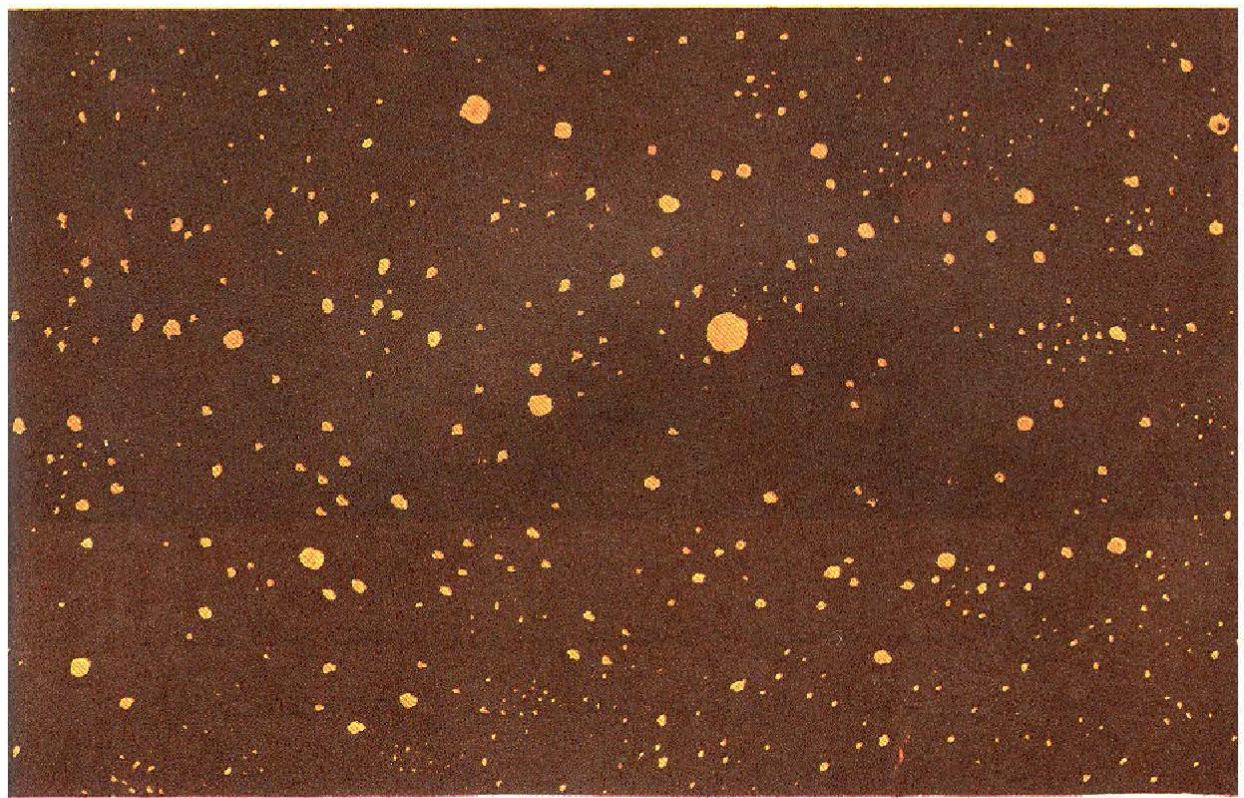
اگر توجه کنید می بینید که در اطراف
ما خیلی چیز ها شبیه نقطه دیده می شوند.
بعضی به شکل نقطه های بزرگ، بعضی
به شکل نقطه های کوچک، بعضی رنگی،
بعضی بیرنگ، بعضی گرد و بعضی
چهار گوش بنظر می آیند.

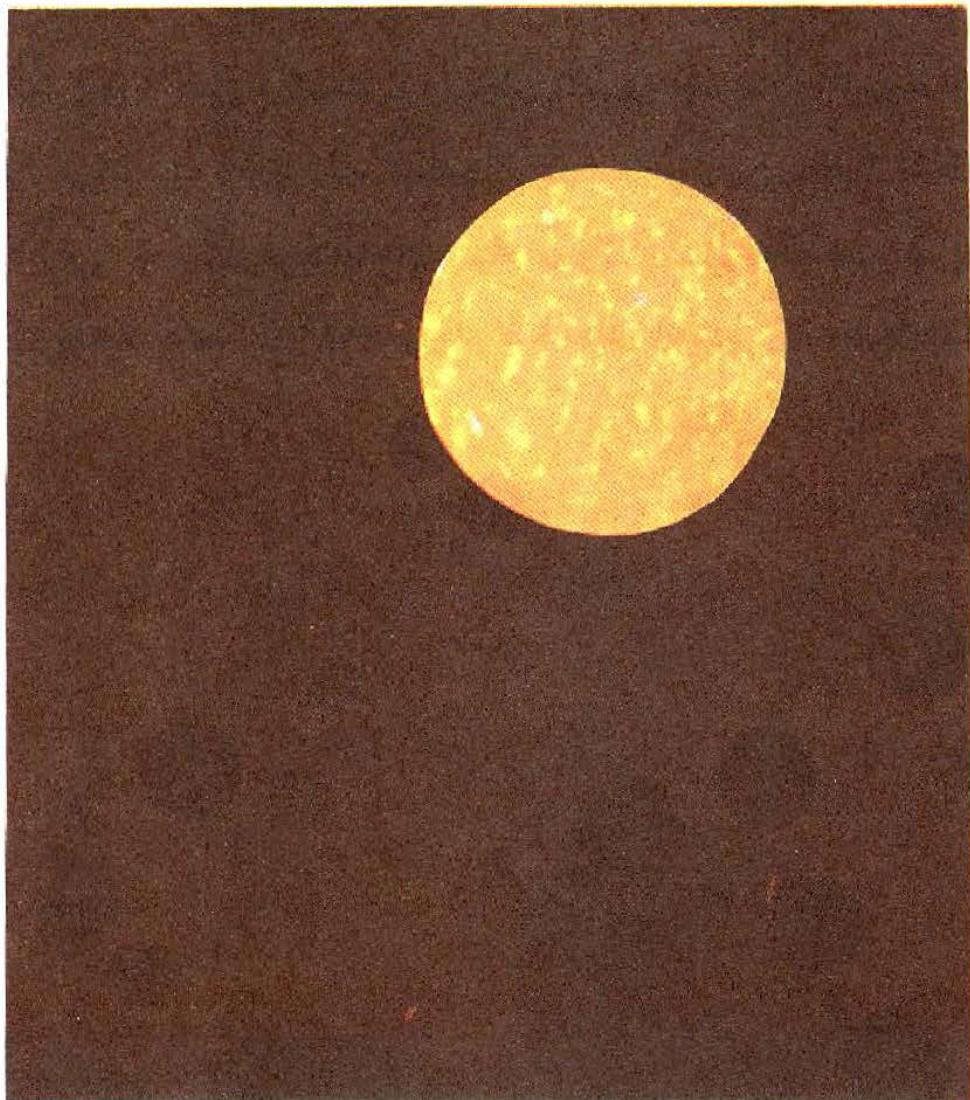

اپن نقاطگاهی نقطه‌های روشنی هستند که برزمینه تاریک دیده می‌شوند
و گاه نقطه‌های تاریکی هستند که برزمینه روشن دیده می‌شوند.

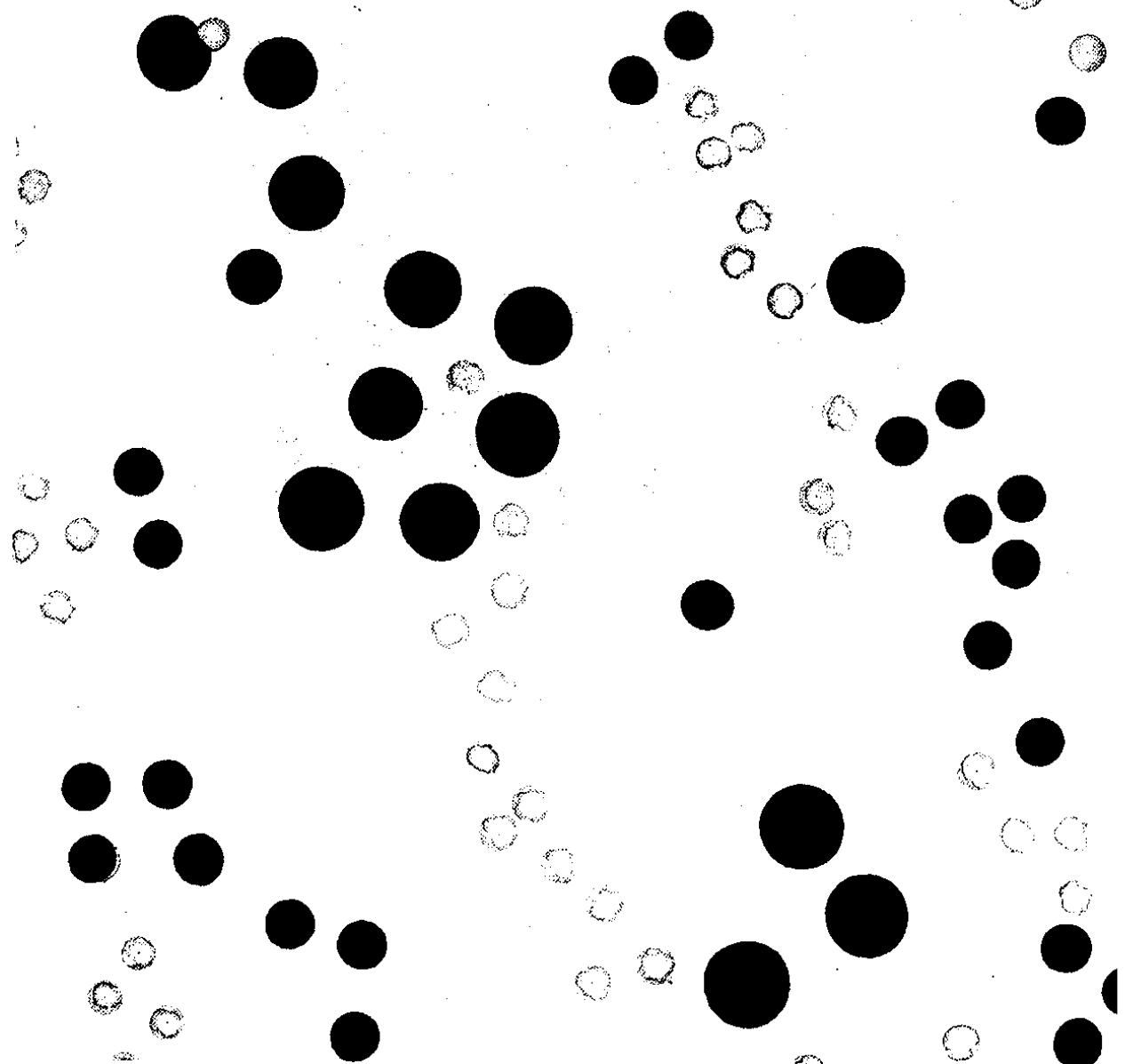
مثلا شبهايی که آسمان صاف و بي ابر
باشد در فضای تاریک آن هزاران
 نقطه درخشان و زيبا می بینيم.
 اينها همانطور که می دانيد ستارگان
 بزرگی هستند که از ما خيلي دورند
 و به اين جهت است که آنها را به
 شكل نقطه هاي کوچکي می بینيم.

وقتی که کره ماه نیز در شبهای چهارده و پانزده بر روی آسمان جلوه—
گری می‌کند به شکل یک نقطه گرد و درشت نورانی به چشم می‌آید.

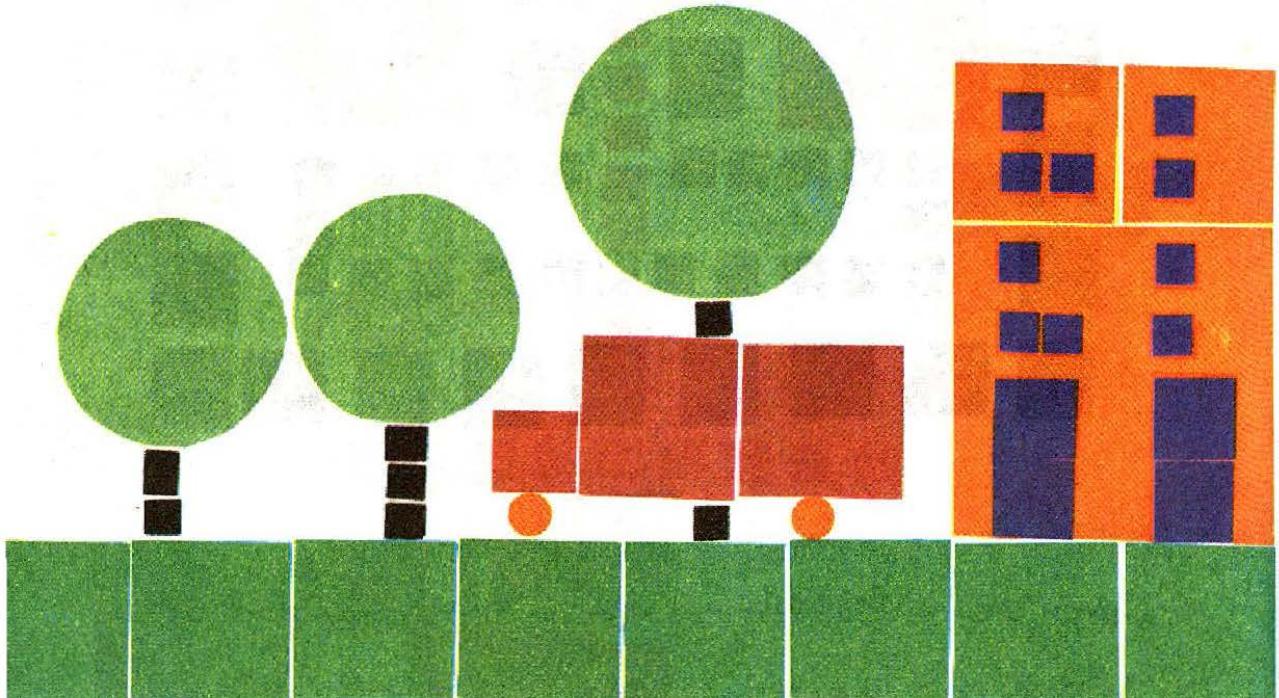
فصل زمستان وقتی که برف می‌بارد و ما منظراً باریدن برف را تماشا
می‌کنیم تمام سطح آسمان پر از نقطه‌های سفید برف است که پشت سر هم
رقص کنان به زمین می‌نشینند.

حال منظره زمین پوشیده از برفی را در نظر بگیرید که عده بسیار زیادی کلاغ سیاه، سار و گنجشک روی آن نشسته باشند. در این حال سطح سفیدی را می بینید که پر از نقطه های درشت و ریز سیاه و خاکستری است. کلاغها به صورت نقطه های سیاه بزرگ، سارها به صورت نقطه های سیاه کوچک و گنجشکها به صورت نقطه های خاکستری دیده می شوند.

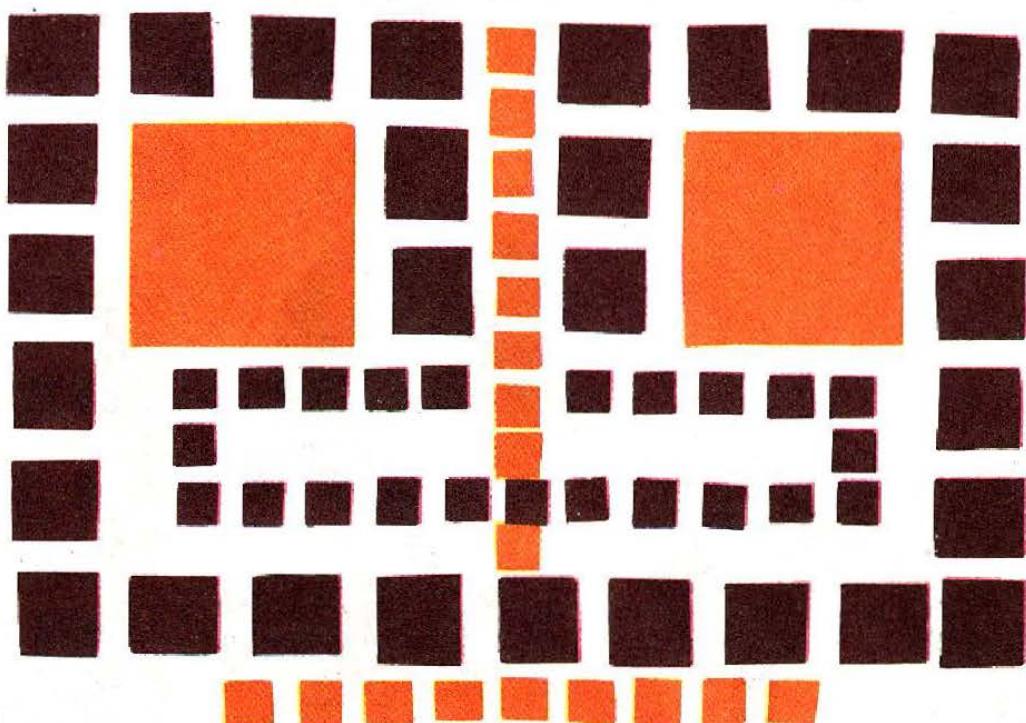
حتماً بارها حرکت دسته‌جمعی مورچه‌ها را تماشا کرده‌اید. وقتی که در حالت ایستاده از بالا به زمین نگاه می‌کنید آنها را به صورت نقطه‌های سیاه، زرد یا قهوه‌ای رنگی می‌بینید که دائم در حرکتند. بخصوص وقتی که تخمگذاری می‌کنند و تخم‌های خود را از جایی به جای دیگر می‌برند به صورت جالبتری دیده می‌شوند. چون در این حالت هر نقطه رنگی با یک نقطه سفید، حرکت می‌کند.

به همین ترتیب می‌توان خانه‌ها، درخت‌ها، آدمیان، حیوانات و هر چیز دیگری را از فاصله دور به شکل نقطه‌های بزرگ و کوچک رنگی، سیاه یا سفید مجسم کرد.

حالا برای اینکه این نقطه‌های کوچک به ظاهر کم اهمیت را بیشتر بشناسید کاغذ خود را آماده کنید و چند تمرین انجام دهید.

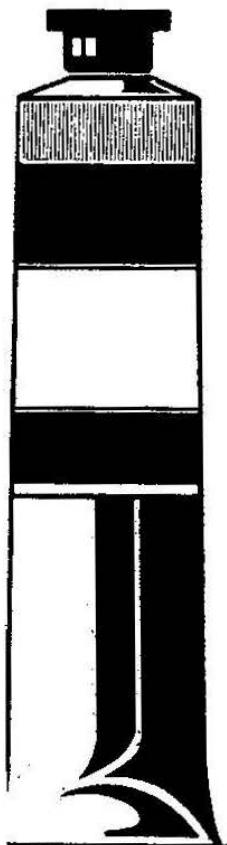
یک صفحه کاغذ بزرگ سفید یا رنگی انتخاب کنید و با کنار هم گذاردن نقطه‌های بزرگ و کوچک آن را طوری پر کنید که آخر کار به صورت یک نقش جالب دیده شود. فرقی نمی‌کند که این نقش شکل یک منظره، صورت یک انسان یا یک گلدان گل یا تنها یک نقش زینتی جالب باشد.

در این تمرین بهتر است هر چه می‌توانید ساده‌کار کنید و در نخستین تمرین بیش از دو رنگ بکار نبرید.

مختصری در باره وسیله کار

شما در انتخاب وسیله کار کاملا آزادید. اگر مداد رنگی دارید با مداد رنگی، اگر قلم دارید با قلم و اگر قلم ماژیک دارید با همان کار کنید. البته در تمرین هرچه رنگهای زنده‌تر بکار ببرید به همان اندازه نقاشی شما جلوه بیشتری خواهد داشت. گاهی نیز می‌توانید به جای کاغذ سفید از کاغذهای زمینه رنگی استفاده کنید اما مواطن باشید که در این صورت از رنگهای پوشاننده مانند رنگهای پاستل، رنگهای گواش و غیره استفاده نمایید. با رنگهای پاستل سال پیش آشنا شدید. اینک بجایست که رنگهای گواش را نیز بشناسید.

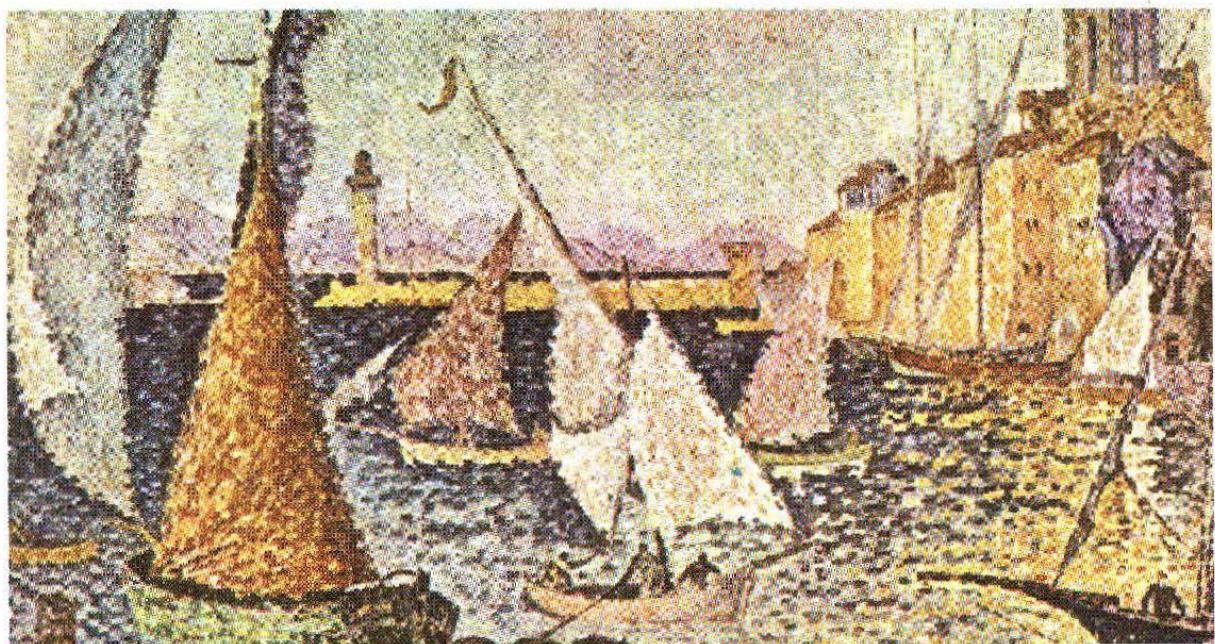
رنگهای گواش

رنگهای گواش ماده رنگی غلیظی است که در شیشه‌های مخصوص دردار یا لوله‌های سربی نگهداری می‌شود. این ماده براحتی در آب حل می‌شود. برای

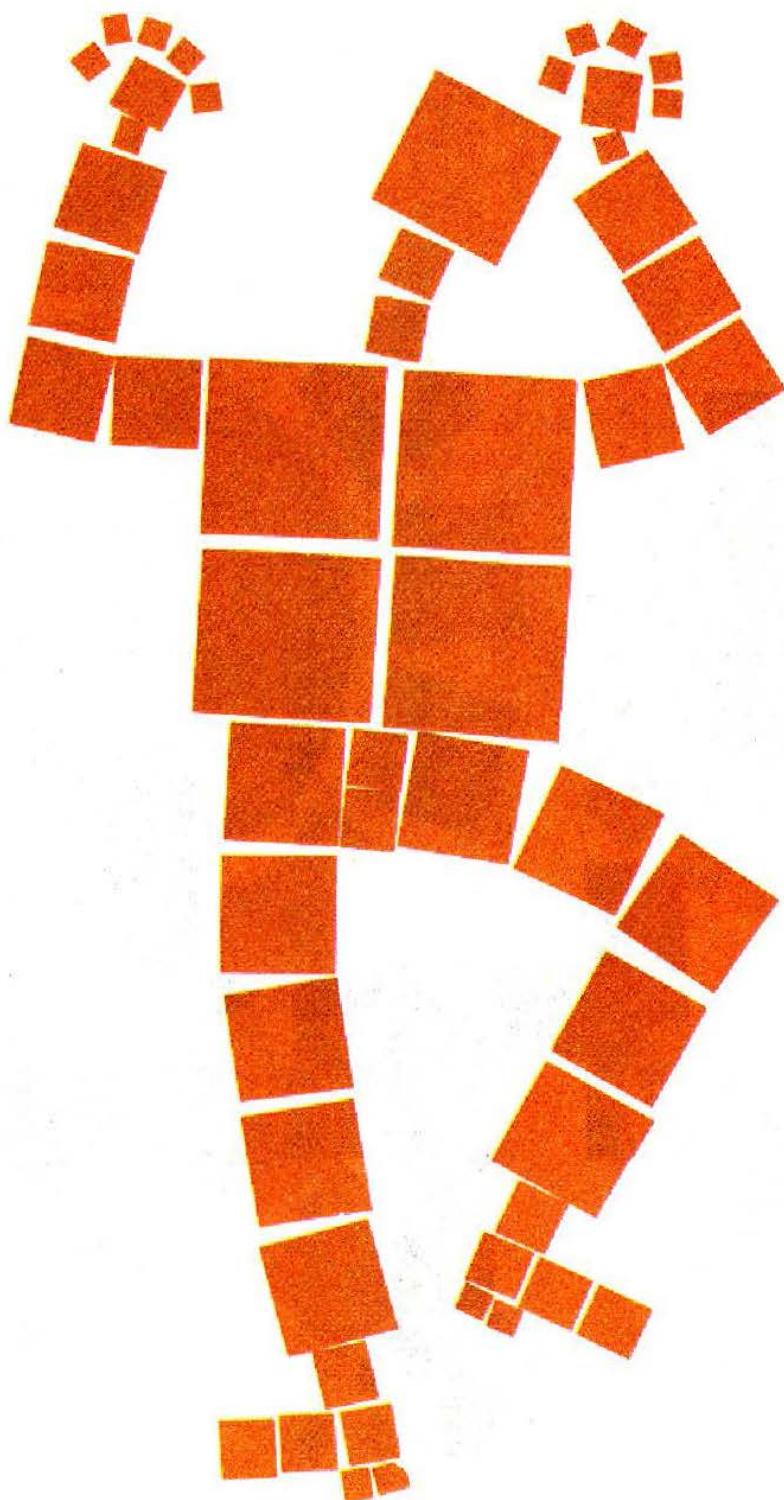
شل کردن رنگ و شست و شوی قلمها آب ساده بهترین وسیله است. هرگاه مقدار آب آن را در موقع مصرف زیاد بگیرند حالتی شبیه به آبرنگ پیدا می‌کند و چنانچه مقدار کمتری آب با آن مخلوط کنید، حالتی کاملاً پوشاننده خواهد داشت، بطوری که زمینه رنگی کاغذ را می‌پوشاند. گواش را می‌شود با قلمهای مویی آبرنگ و همچنین قلم موهای زبر (مثل قلمهای رنگ و روغن) بکار برد.

باز برگردیم به نقطه

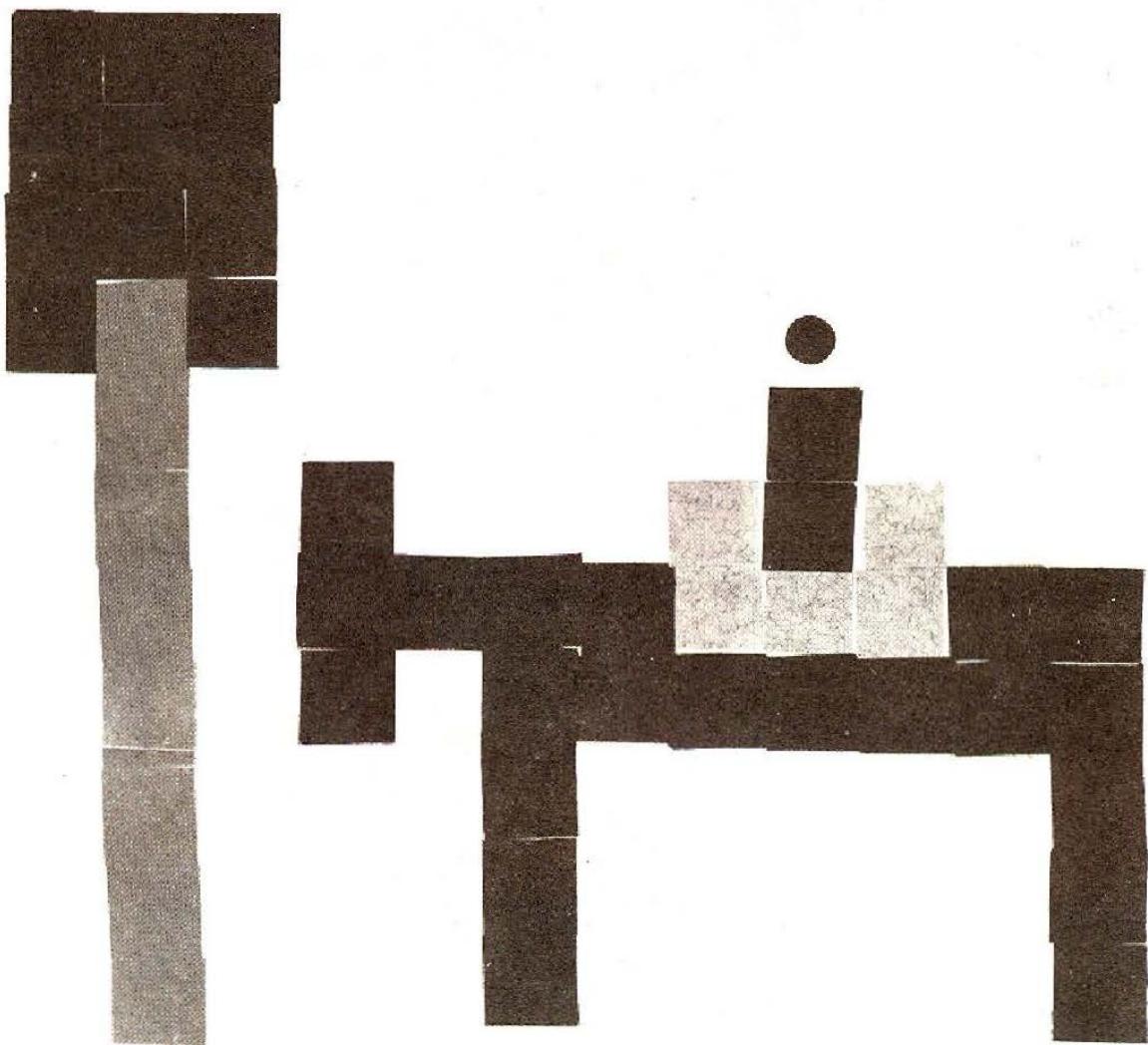
در شکل زیر یک کار نقاشی را می‌بینید که با استفاده از نقطه تهیه شده است. اما در آن نقطه‌های یک شکل و یک اندازه بکار نرفته بلکه عکس سعی شده است که باریز و درشت نمودن آنها حالت جالبتری به کار داده شود. شما می‌توانید به همین طریق با استفاده از هر یک از وسائل نقاشی که دارید و با بکار بردن ذوق و ابتکار خود نقاشی‌های خوبی بکنید.

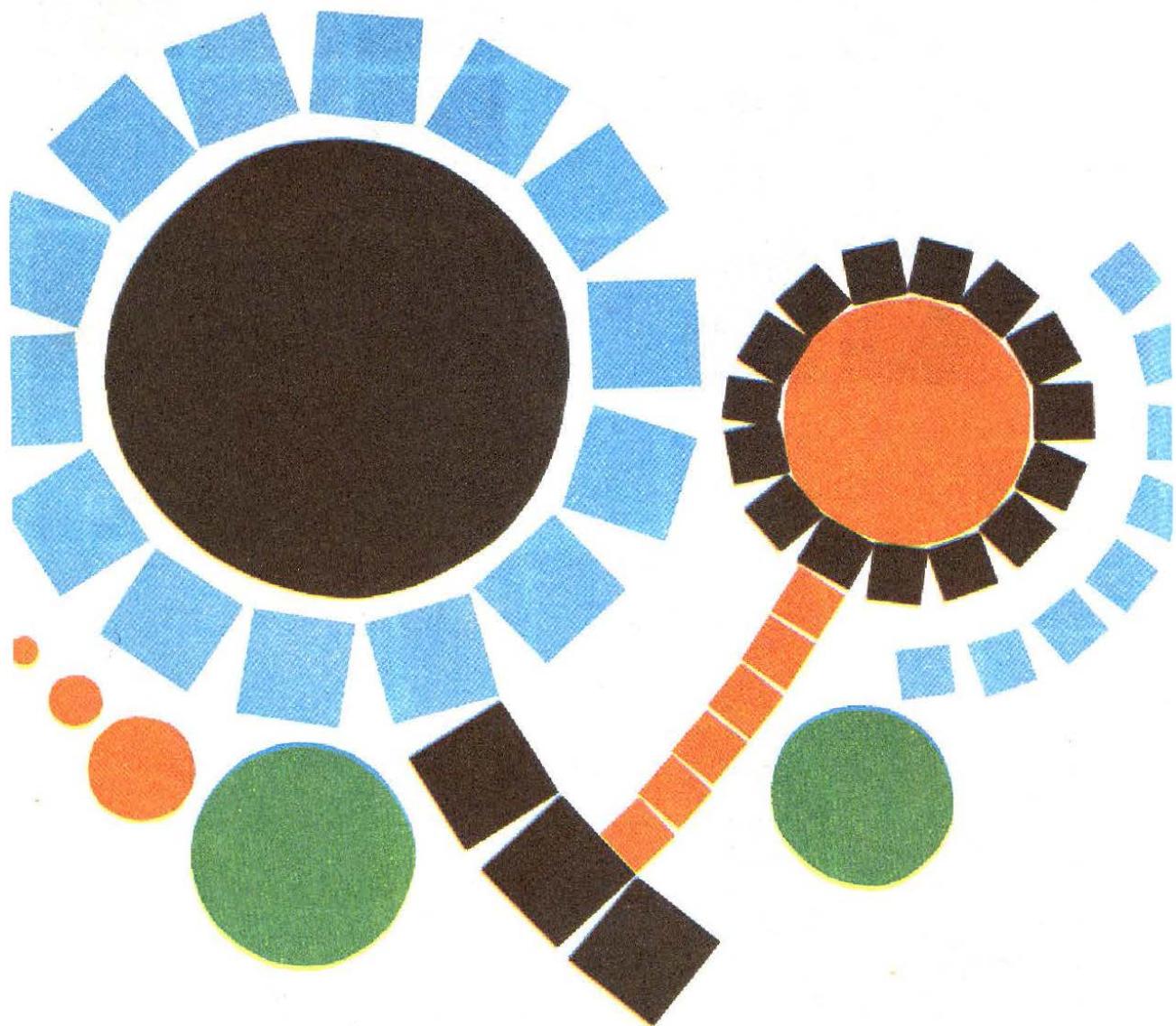
این شکل با نقطه های چهارگوش بزرگ و کوچک یک رنگ ساخته شده است. شما می توانید شکل های گوناگون دیگری به دلخواه خود بسازید.

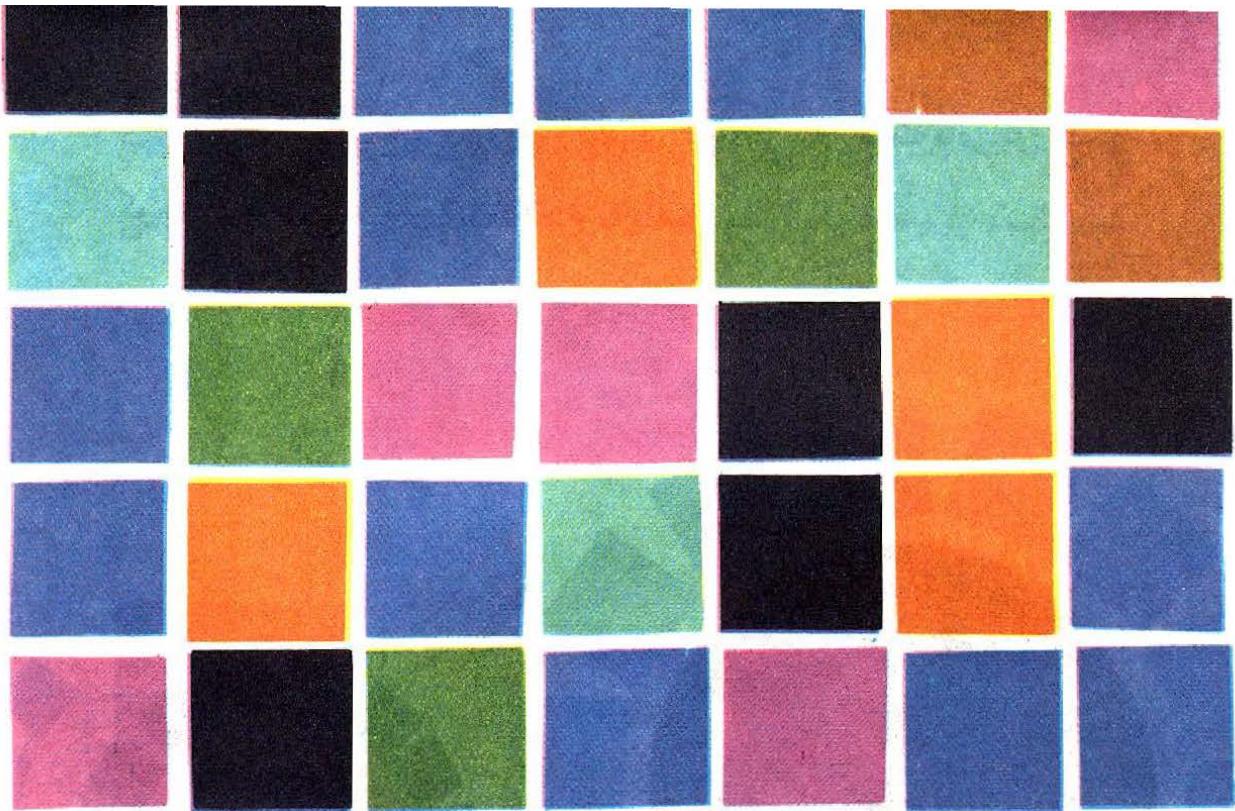

گاهی مانند شکل زیر می‌توانید به جای نقطه‌های یک رنگ از نقطه‌های کم رنگ و پررنگ یک رنگ بخصوص استفاده کنید و نقشه‌ای متنوعی بسازید.

کم کم می توانید با استفاده از رنگهای گوناگون و نقطه های بزرگ و کوچک شکل های مرکب و کاملتری بسازید.

گاهی هم می‌توانید در تمرینهای خود به وسیله نظم و ترتیب دادن به نقطه‌ها نقشه‌ای تزیینی جالبی بوجود آورید. این شکل‌ها که از رنگ‌های متفاوت و نقطه‌های یک‌جور درست شده‌اند چون نقطه‌ها بطور منظم قرار گرفته‌اند زیبا بنظر می‌آیند. شما

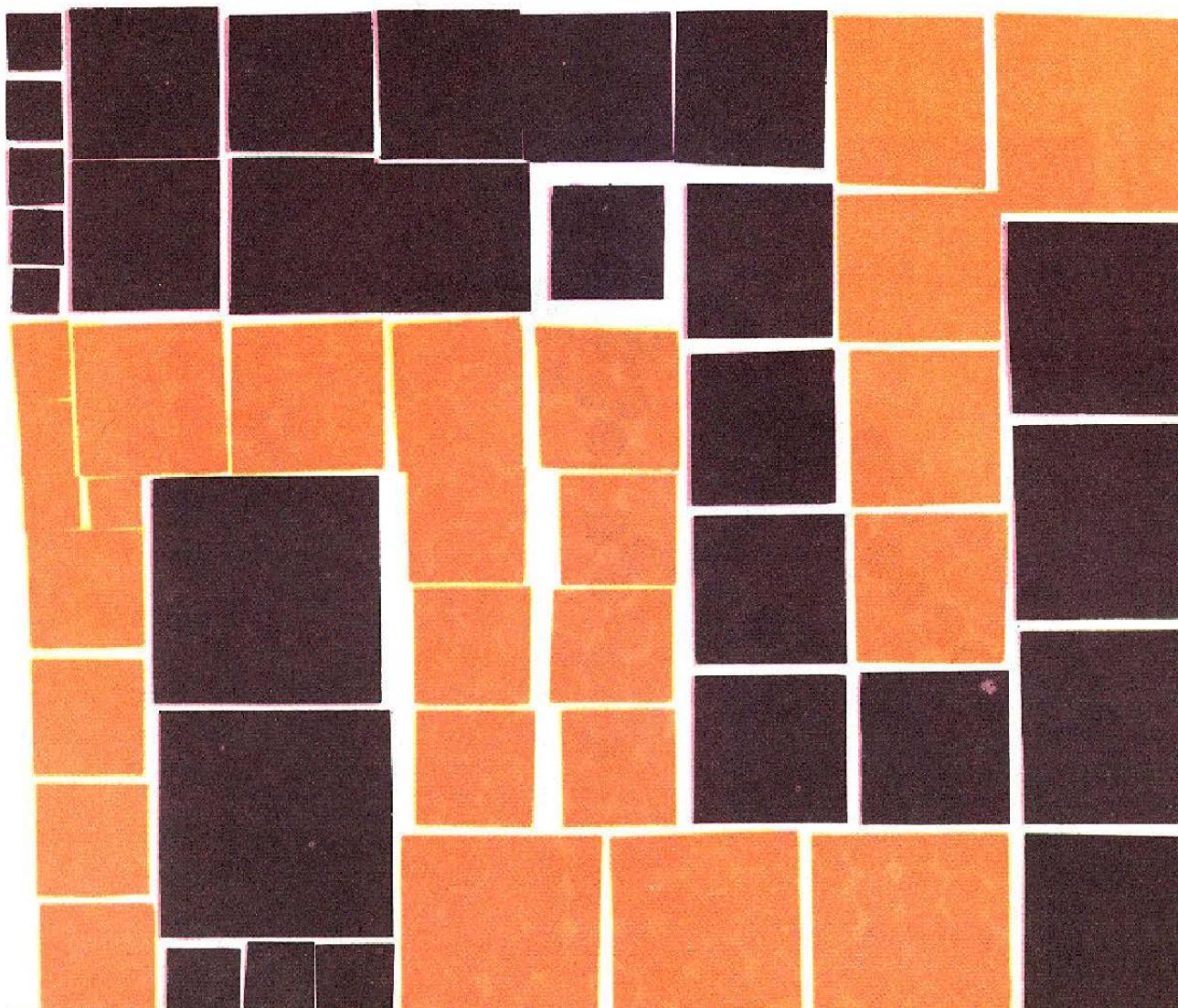
می‌توانید با استفاده از شکل‌هایی که در هندسه خوانده‌اید از نقطه‌های گرد یا چهارگوش شکل‌های متفاوت درست کنید و نقشه‌ای خوبی بسازید. پس برای ما روشن شد که با نقطه‌گذاری هم می‌شود نقاشی کرد و هم نقشه‌ای تزیینی آفرید.

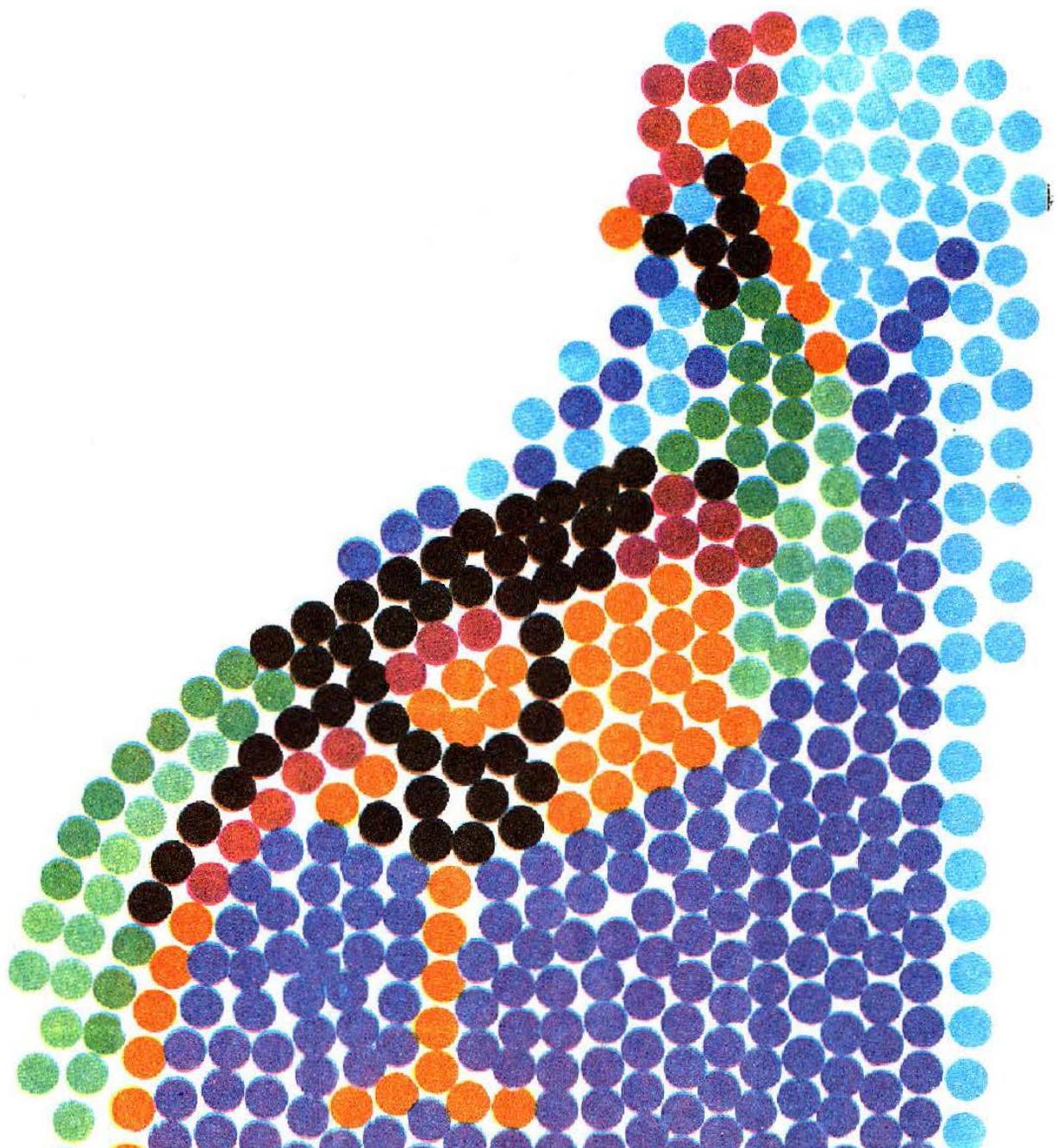
برای اینکه نقاشی با نقطه برایتان جالبتر بشود و مجبور نباشد که تنها با وسایل ویژه نقاشی کار کنید این تمرینها را انجام دهید.

تمرین با کاغذهای چیزه شده

چند تکه کاغذ رنگی و سیاه و سفید آماده کنید. بعد آنها را باقیچی به شکل چهار گوشه های بزرگ و کوچک ببرید. سپس یک صفحه کاغذ یا یک تکه مقوا تهیه کنید. چهار گوشه های بریده شده را طوری در کنار هم بچسبانید که بر روی صفحه نقش های جالبی بوجود آید.

اگر به منگنه های کاغذ بُر دسترسی داشته باشد، می توانید صفحات کاغذ را به وسیله آن به شکل پولکهای گرد کوچکی در آورید و با آن مانند شکل زیر نقشه های زیبایی بسازید. اگر منگنه کاغذ بُر نداشته باشد، می توانید از مغازه های اسباب بازی فروشی از این پولکها بخرید.

راه دیگر تمرین بازی با نقطه استفاده از انواع دانه‌های غذایی مانند نخود، لوبیا، عدس، ماش، لوبیای چشم بلبلی، لپه، گندم و تخم گیاهان مختلف است. این دانه‌ها بطور طبیعی رنگی هستند. این دانه‌ها را با چسب می‌توانید روی یک صفحه مقوا بچسبانید. اگر رنگهای آنها را با هم جور و هماهنگ نمایید می‌توانید نقشه‌های بسیار جالبی از آنها تهیه کنید.

حتی با سنگریزه هم می‌توان نقاشی کرد

در روزهای گردش جمع‌آوری سنگریزه‌های کنار رودها، دریاها، چشمه‌سارها و جویبارها علاوه بر اینکه خود سرگرمی بسیار خوبی است به شما امکان می‌دهد که گاهی در موقع بیکاری با کمی ذوق و ابتکار آنها را طوری روی یک صفحه مقوا، فیبر یا تخته سه‌لایی در کنار هم بچسبانید که به صورت یک اثر هنری بسیار جالب درآید. استفاده از سنگهای رنگی و خلق آثار هنری به وسیله آن از قدیم در بسیاری از کشورها از جمله کشور ما مرسوم بوده است. در شکل صفحه بعد یک نمونه از آن را می‌بینید. این هنر امروزه به نام هنر نقاشی موزائیک مشهور است.

توجه داشته باشید که هیچیک از شکل‌های این کتاب برای تقلید نیست.
آنها فقط برای تماشا و آشنایی شما با شیوه کار چاپ شده‌اند.

با خط چه می توان کرد؟

اینک که با نقطه و کار با آن آشنا شدیم، خوب است کمی هم با خط و ارزش آن آشنا شویم. تمام خطهایی که ما می بینیم در واقع دو شکل بیشتر ندارند، یا مستقیمند یا منحنی. ما با این دونوع خط می توانیم هر شکلی را که مایل باشیم طرح کنیم.

این تکه‌ای از یک خط مستقیم است

و این یک پاره خط منحنی

خط مستقیم که در نقاشی می کشیم همیشه به یک شکل است و تنها کوتاهی و بلندی و ضخامت آن تغییر می کند در حالی که انحنای خطهای منحنی ممکن است بینهایت متفاوت باشد.

اکنون برای آشنایی با این دونوع خط به اجرای چند تمرین عملی بپردازید. در این تمرینها سعی کنید از خطکش و پرسکار و غیره استفاده نکنید و تمام را آزادانه با دست بکشید. هیچ اشکالی ندارد چنانچه درآغاز نتوانید خطهای صاف بکشید. بعد از چند تمرین پی در پی، دست و چشم شما به همکاری عادت خواهند کرد و در نتیجه خطهایی را که بعداً می‌کشید صاف خواهند شد.

یک صفحه را با خطهای صاف که از چپ به راست زیر هم می‌کشید پر کنید.

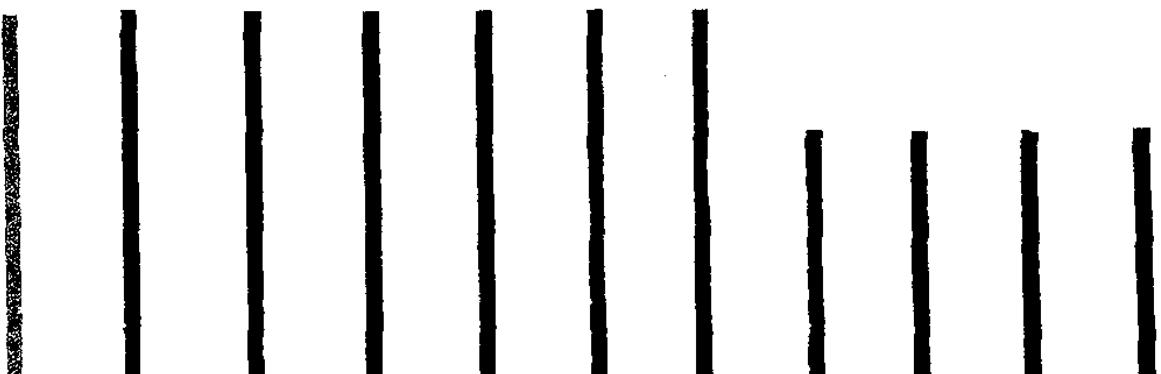

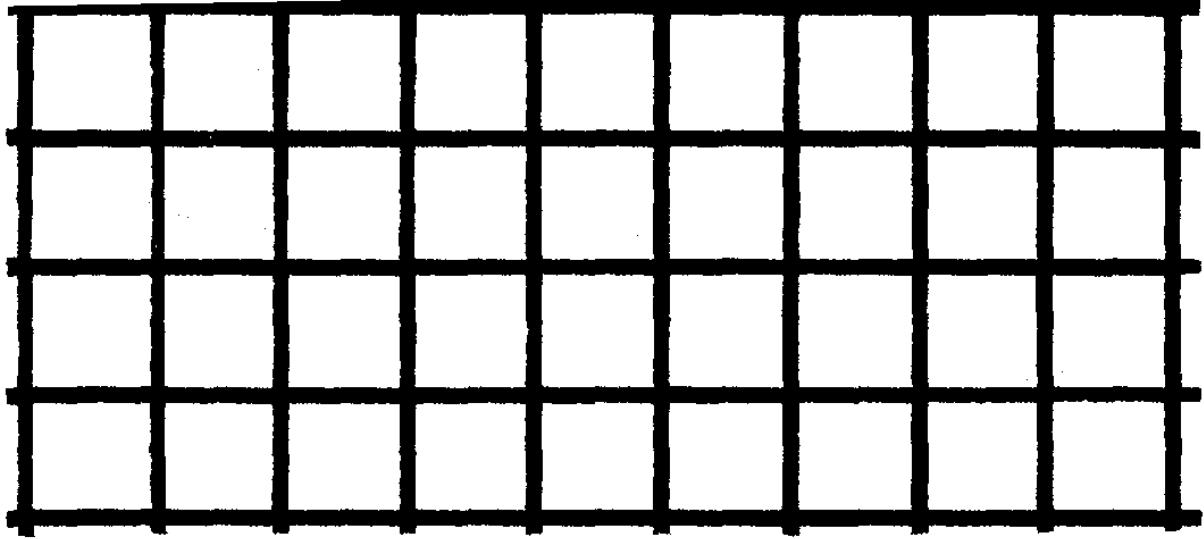

صفحه دیگر را نیز با خطهای مستقیم پر کنید ولی این بار خطها را از سمت چپ کاغذ و از بالا به پایین بکشید.

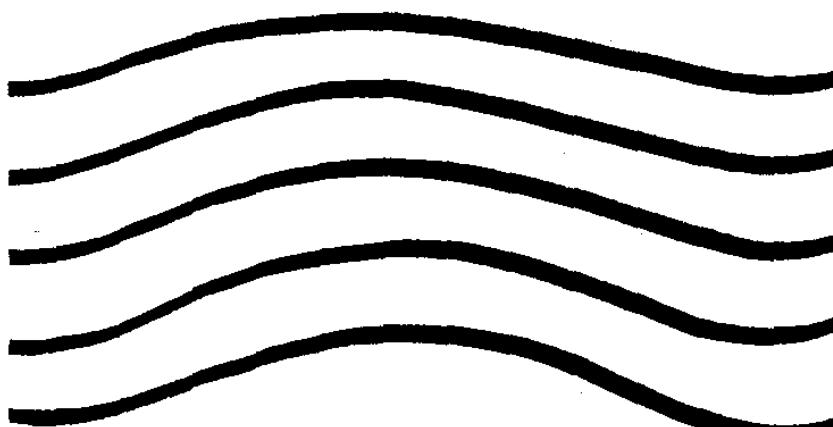

بعد در یک صفحه دیگر مانند شکل بالا هم خطهای مستقیم از چپ به راست و هم خطهای مستقیم از بالا به پایین بکشید. سعی کنید خطهای یکنواخت و فاصله آنها از هم مساوی باشد.

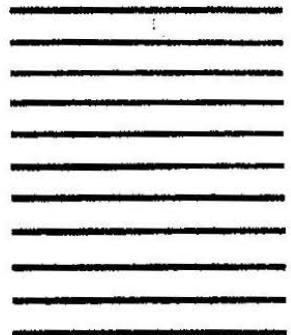
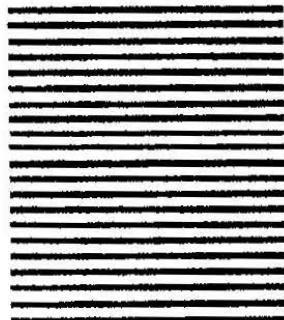
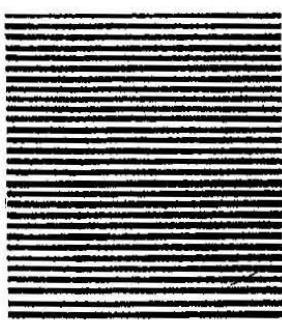
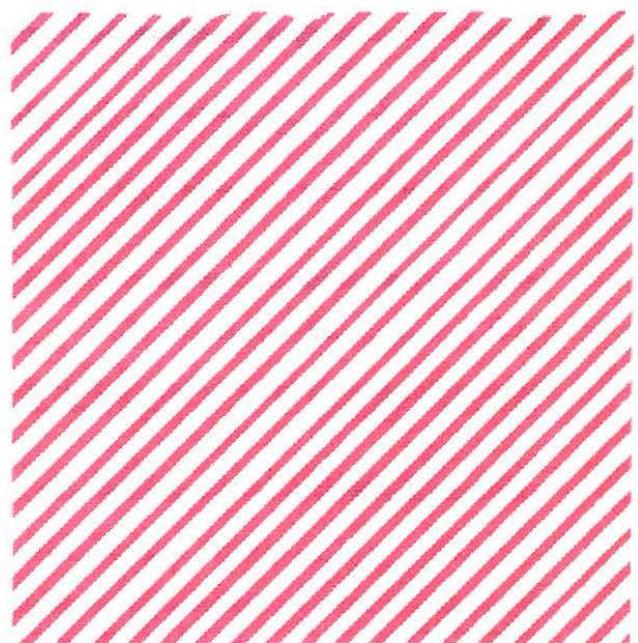
سپس تمرین خطهای منحنی را شروع کنید. مانند تمرینهای قبل در یک صفحه از چپ به راست، در صفحه دیگر از بالا به پایین خطهای منحنی شکل رسم کنید. در انتخاب انحنای این خطها آزادید ولی سعی کنید که انحنای همه به یک اندازه و فاصله آنها از هم مساوی باشد.

حالا می‌توانید با استفاده از تمرینهای بالا یعنی با ترکیب خطهای مستقیم و منحنی و با رنگهای گوناگون نقشهای ساده و زیبایی بیافرینید. بهتر است که در ابتدا بیش از دو رنگ بکار نبرید.

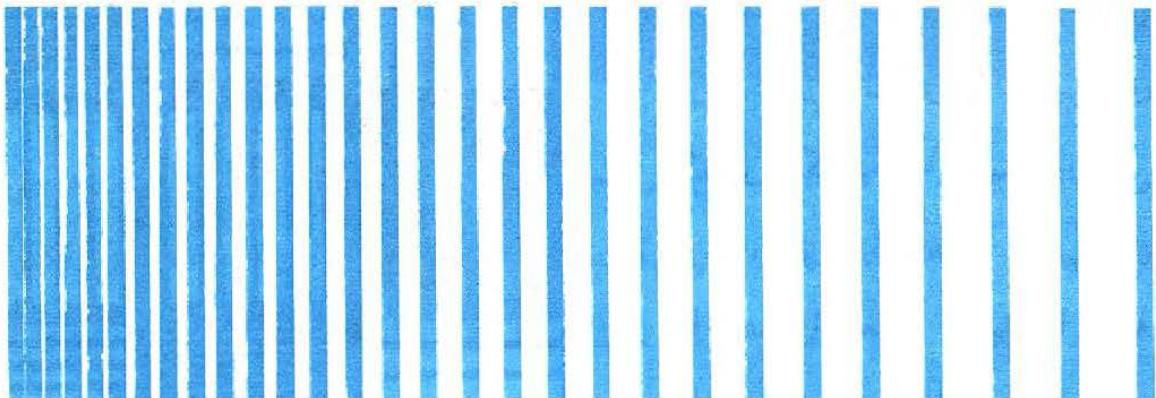

چگونه می‌توانیم با خط، سطح رنگی بسازیم؟

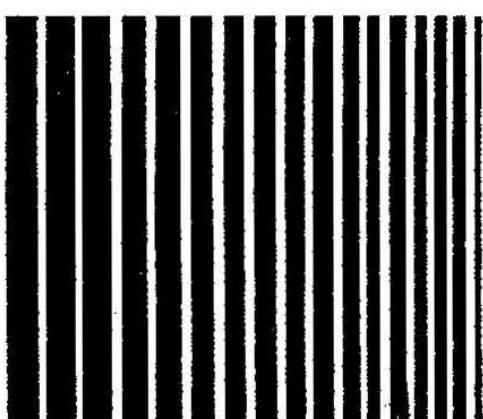
هرگاه مطابق شکل‌های زیر خط‌های یکنواختی را با فاصله‌های مساوی پهلوی هم بکشیم یک سطح بوجود می‌آید. هرچه خط‌ها نازکتر و فاصله آنها از هم دورتر باشد سطح کمرنگتر و عکس هرچه خط‌ها ضخیم‌تر و به هم نزدیکتر باشند سطح پررنگتر بنظر می‌رسد. سعی کنید بدون استفاده از خط‌کش سطوح‌ای مانند این شکلها بکشید.

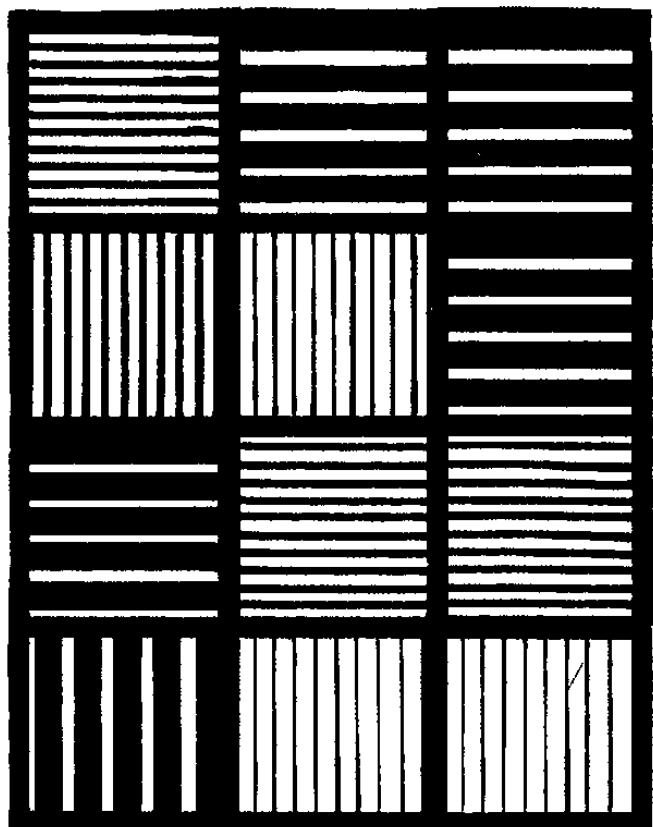
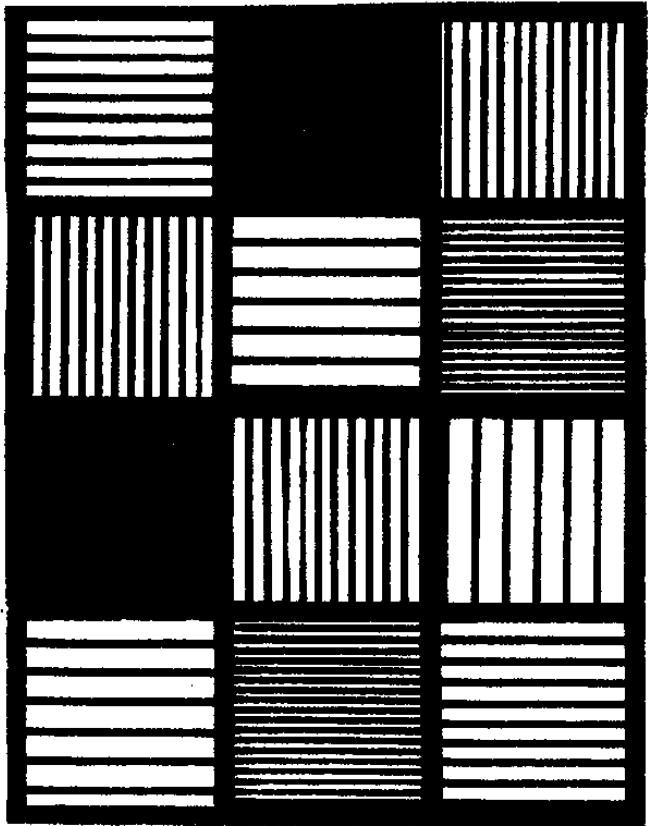
گاهی می‌توانیم مانند شکل زیر با کم کردن تدریجی فاصله خطها در رنگ سطحی که با خطوط می‌سازیم حالت سایه روشن بوجود آوریم.

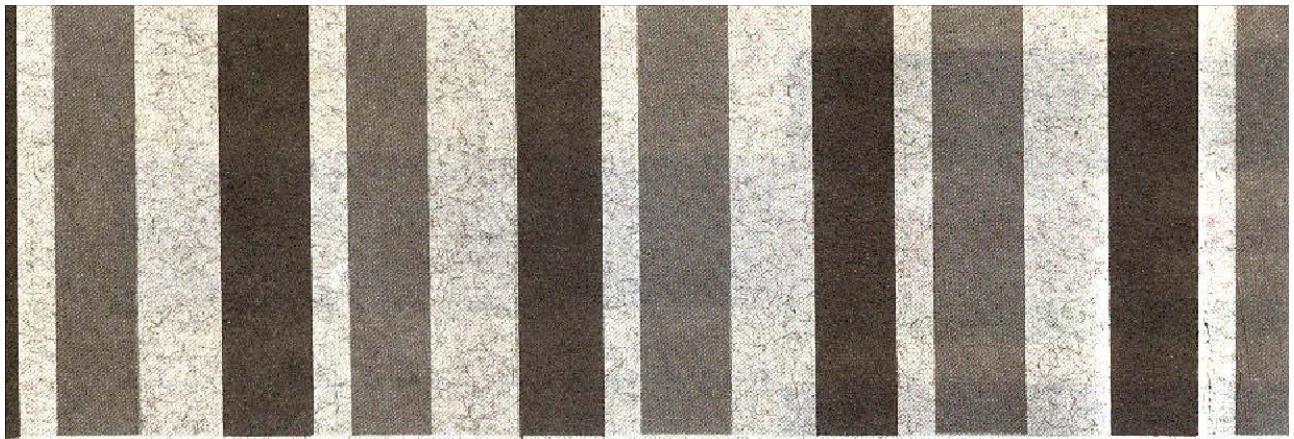

راه دیگری برای ایجاد حالت سایه روشن در رنگ سطحی که از خطوط می‌سازیم این است که فاصله خطها را به یک اندازه نگه داریم ولی خود خطها را کلفت و نازل بشیم. در این صورت جایی که خطها کلفت‌تر باشند، تاریکتر و جایی که نازک‌تر باشند، روشن‌تر بنتظر می‌آید.

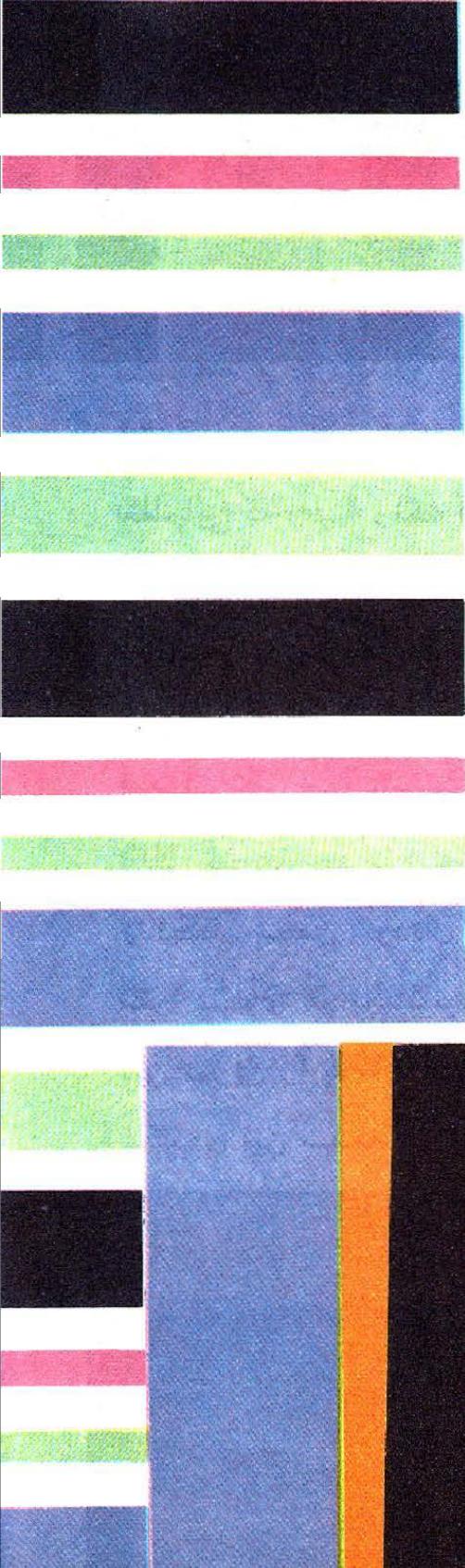
بد نیست آنچه را که گفتیم
تمرین کنید. یک صفحه کاغذ
بردارید و آن را به خانه های
یک اندازه تقسیم کنید. داخل
هر خانه را طوری با خطهای
یکجور پر کنید که یک سطح رنگی
درست شود. فاصله خطهای
خانه ها را تغییر دهید تا همه
خانه ها در آخر کار به یک رنگ
دیده نشود. یکی کاملا پر رنگ،
یکی کاملا کم رنگ و بقیه
رنگ هایی بین آنها داشته
باشند. صفحه دیگر را طوری
پر کنید که فاصله خطها یکسان
و لی خود خطها کلفت و نازل
باشند.

این تمرینها را می‌توانید با رنگهای متفاوت تکرار کنید. در بعضی خطهایی که زمینه رنگ آنها یکی، ولی بعضی کم‌رنگتر و بعضی پر‌رنگتر باشد بکشید. در بعضی دیگر خطهای را به ضخامت‌ها و رنگهای متفاوت بکشید و بالاخره در بعضی دیگر بطور مرتب فاصله‌ها را کم و زیاد کنید. برای انجام این تمرینها آسانتر آن است که از کاغذهای رنگی استفاده کنید. با قیچی رشته‌هایی به پهناهای مختلف از چند تکه کاغذ رنگی ببرید، بعد با استفاده از تمرینهای قبل به تزیینی که بنا بر ذوق و ابتکار شخص خودتان باشد آنها را روی یک صفحه کاغذ کلفت یا مقوا پهلوی هم بچسبانید و نقشهای متنوعی بوجود آورید. یک بار این تمرین را با کاغذهایی که زمینه رنگی آنها یکی باشند انجام دهید. شکل‌های این صفحه نمونه‌هایی از این نوع تمرین است.

بار دیگر از رشته های کاغذ های رنگی متفاوت استفاده کنید و تنوع بیشتری به کار خود بخشید. شبیه اینگونه تمرینها را با استفاده از خط های منحنی نیز می توانید انجام دهید.

باترکیبی از خط های گوناگون و همچنین خط و نقطه نقشه ای بسیار زیبایی می توانید بوجود آورید و ذوق و ابتکار خود را پرورش دهید.

با موزه آشنا شویم

انسان از زمانهای بسیار قدیم با هنرهای گوناگون آشنایی داشته و به وسیله نقاشی، مجسمه‌سازی و سایر هنرها جا و وسایل زندگی خود را تزیین می‌کرده است. مردم قدیم کشورهای گوناگون آثار هنری پر از رژیمی از خود به جا گذاشته‌اند. اما همه‌ای این آثار محفوظ باقی نمانده‌اند، بسیاری از آنها براثر حوادث طبیعی مانند سیل، توفان، زلزله، و آتش‌نشانی از بین رفته یا در اعمق زمین مدفون شده‌اند و بسیاری دیگر براثر جنگها و غارت و هجوم از بین رفته یا زیر خال مانده‌اند. از این‌رو در کشورهای کهن‌سالی مانند کشور ما که مردم آن هزاران سال پیش‌تاز تمدن جهان بوده‌اند در هرگوشه و کنار آن آثار بسیار زیادی یافت می‌شود. باستان‌شناسان با وسایل علمی و کاوش‌های پی‌درپی بسیاری از این آثار را از زیر خال بیرون آورده‌اند. این آثار امروزه ارزش بسیار زیادی دارند چه با مطالعه آنها می‌توانیم از طرز زندگی انسانهای گذشته آگاه شویم. واضح است که اگر از چنین اشیای پر از رژیمی نگهداری نشود از بین خواهند رفت. از این‌رو در بیشتر کشورهای پیش‌رفته جهان از سال‌ها پیش در صدد ساختن بنای‌ایی برای نگهداری این آثار بوده‌اند. این بنای‌ها که آثار گوناگون مردم قدیم با نظم و ترتیب خاصی در آنها نگهداری می‌شود موزه نام دارد. امروزه در بیشتر شهرهای بزرگ

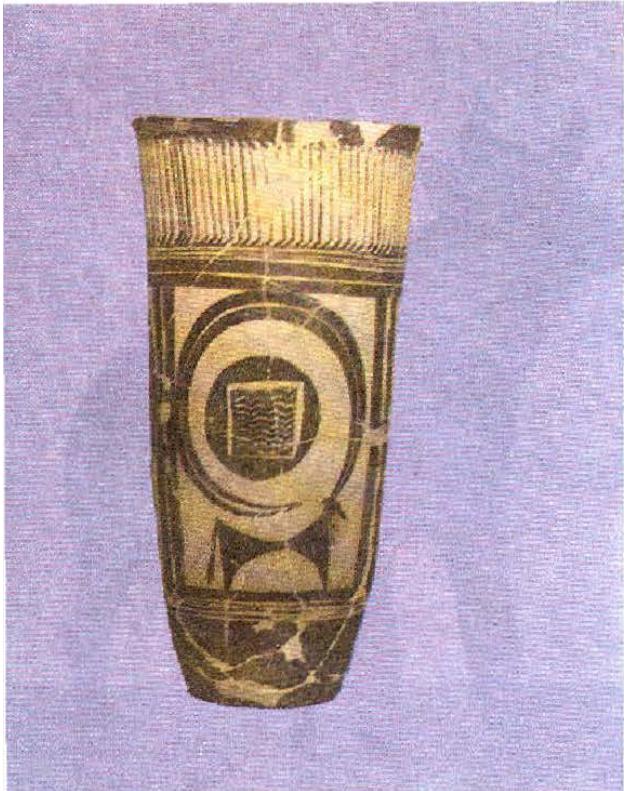
دنیا موزه‌های بزرگی وجود دارد که در هریک اشیای بخصوصی نگهداری می‌شود. در شهرهای کشور مانیز موزه‌های گوناگون وجود دارد. موزه آثار باستانی، موزه مردم‌شناسی و موزه هنرهای تزیینی در تهران، موزه پارس در شیراز و موزه آستانه در مشهد از آن زمرة‌اند. شما برای آشنایی با هنر و کارهای هنری کشورهای گوناگون و نیز برای اطلاع از پیشرفت‌های کارهای هنری از گذشته بسیار دور تاکنون باید با موزه‌ها آشنا شوید، تا آنجا که ممکن است از آنها دیدن کنید و اطلاعاتی درباره آنها بدست آورید.

اینک بدنیست ببینیم در موزه ایران‌باستان که یکی از موزه‌های بزرگ است چه چیزهایی نگهداری می‌شود:

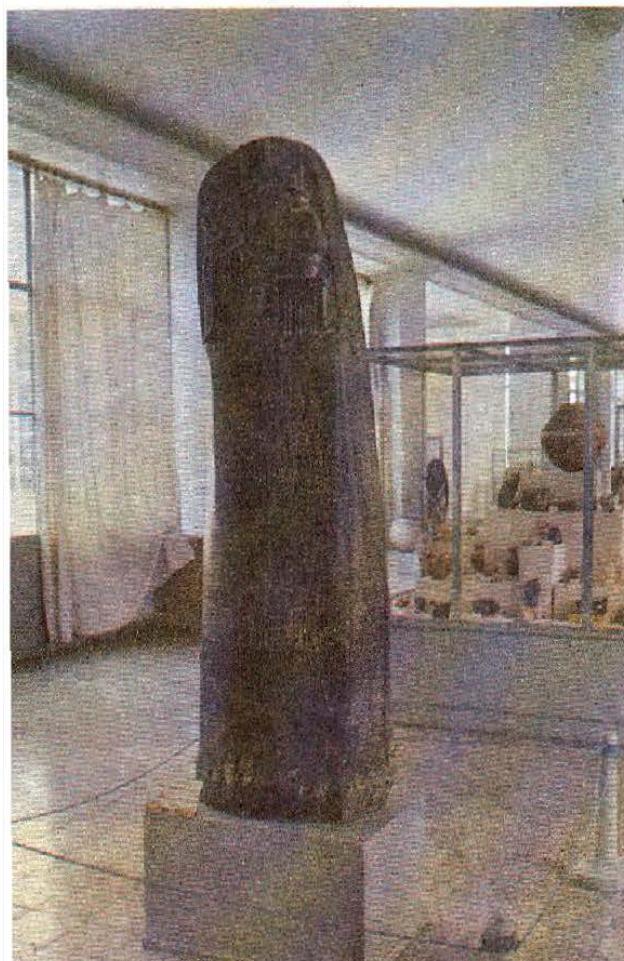
همانطور که از اسم آن معلوم می‌شود در این موزه آثاری که مربوط به دورانهای باستانی کشور ما است نگهداری می‌شود.

در این موزه اشیایی وجود دارد که باستان شناسان تاریخ آفرینش آنها را حدود پنج هزار و پانصد سال پیش می‌دانند.

این اشیا ظرفهای سفالین، وسایل و مجسمه‌های سنگی و مانند آنهاست که بر روی اغلب آنها نقاشیهای بسیار جالبی وجود دارد و هریک هنر مردم آن زمان را نشان می‌دهد.

مثلا این ظرف که بروی آن حیوانی شبیه یک بز کوهی کشیده شده در حدود سه هزار سال پیش ساخته شده است.

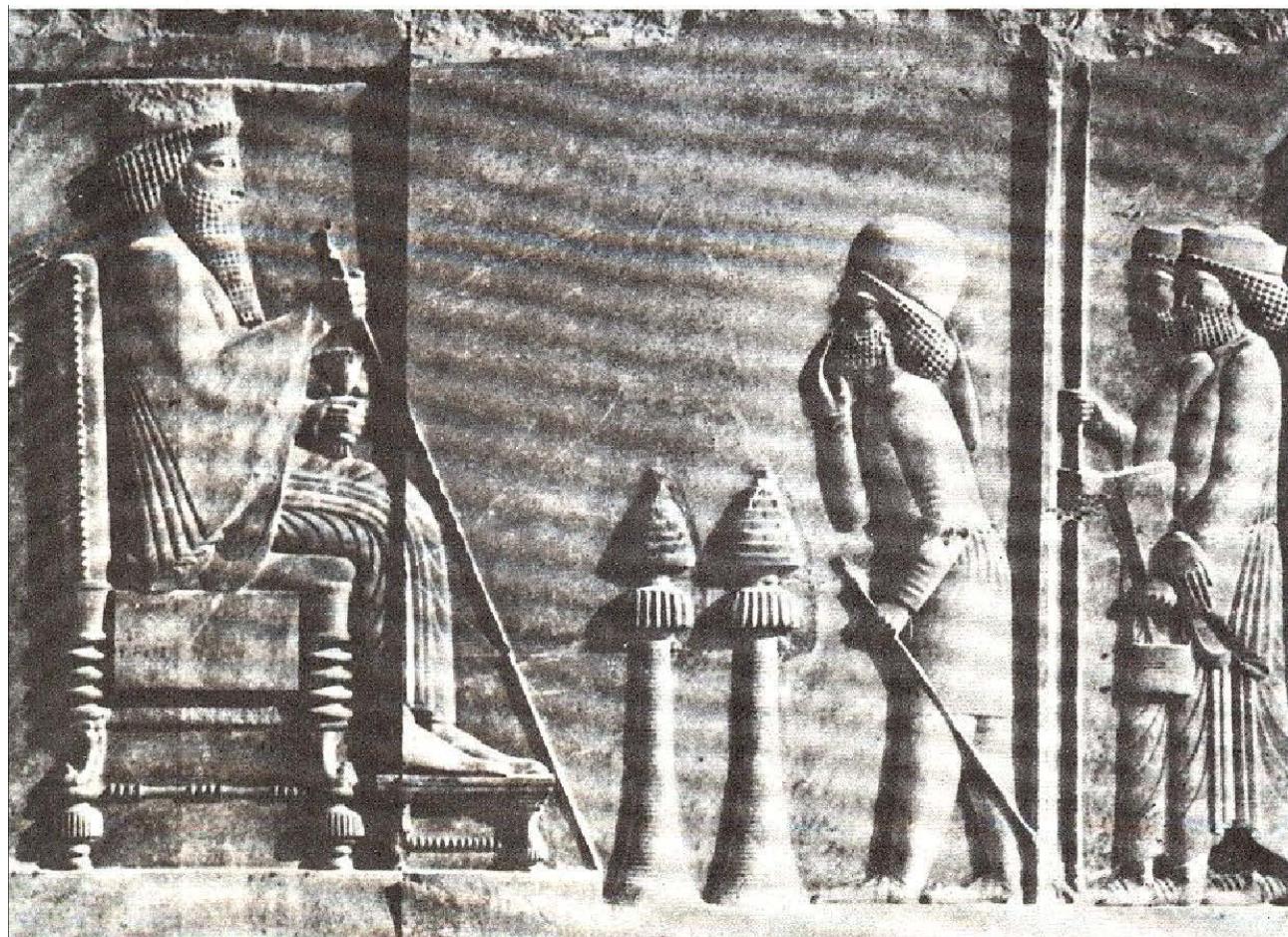
این لوحة معروف حمورابی است. این لوحة مربوط به یکی از پادشاهان قدیم است که در شوش پیدا شده. اصل این لوحة از سنگ یکپارچه‌ای ساخته شده و در موزه لوور پاریس نگهداری می‌شود. بر روی آن نوشته‌هایی به خط میخی دیده می‌شود که بنا بر گفته تاریخ‌نویسان اولین و قدیمترین قانونی است که به دست بشر نوشته شده. این لوحة در حدود ۳۸۴۰ سال پیش ساخته شده است.

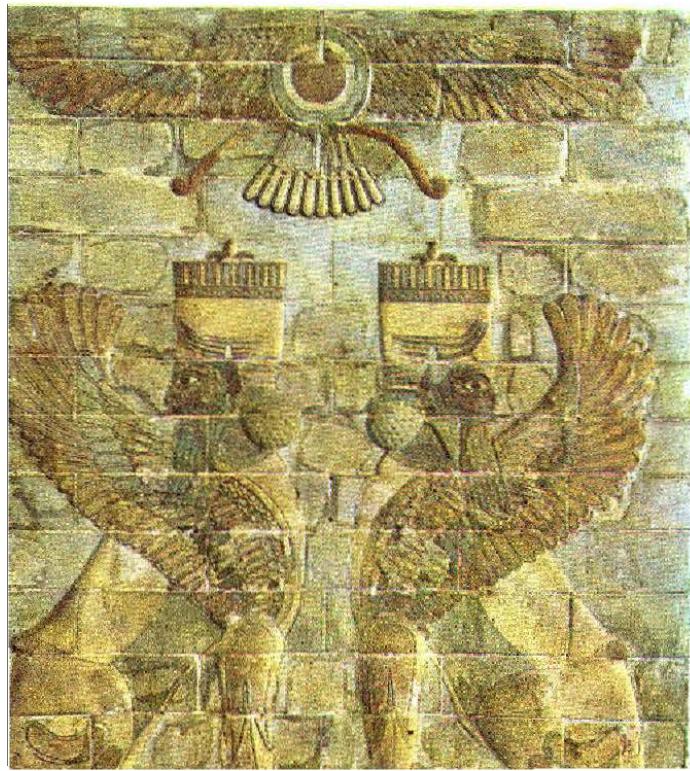
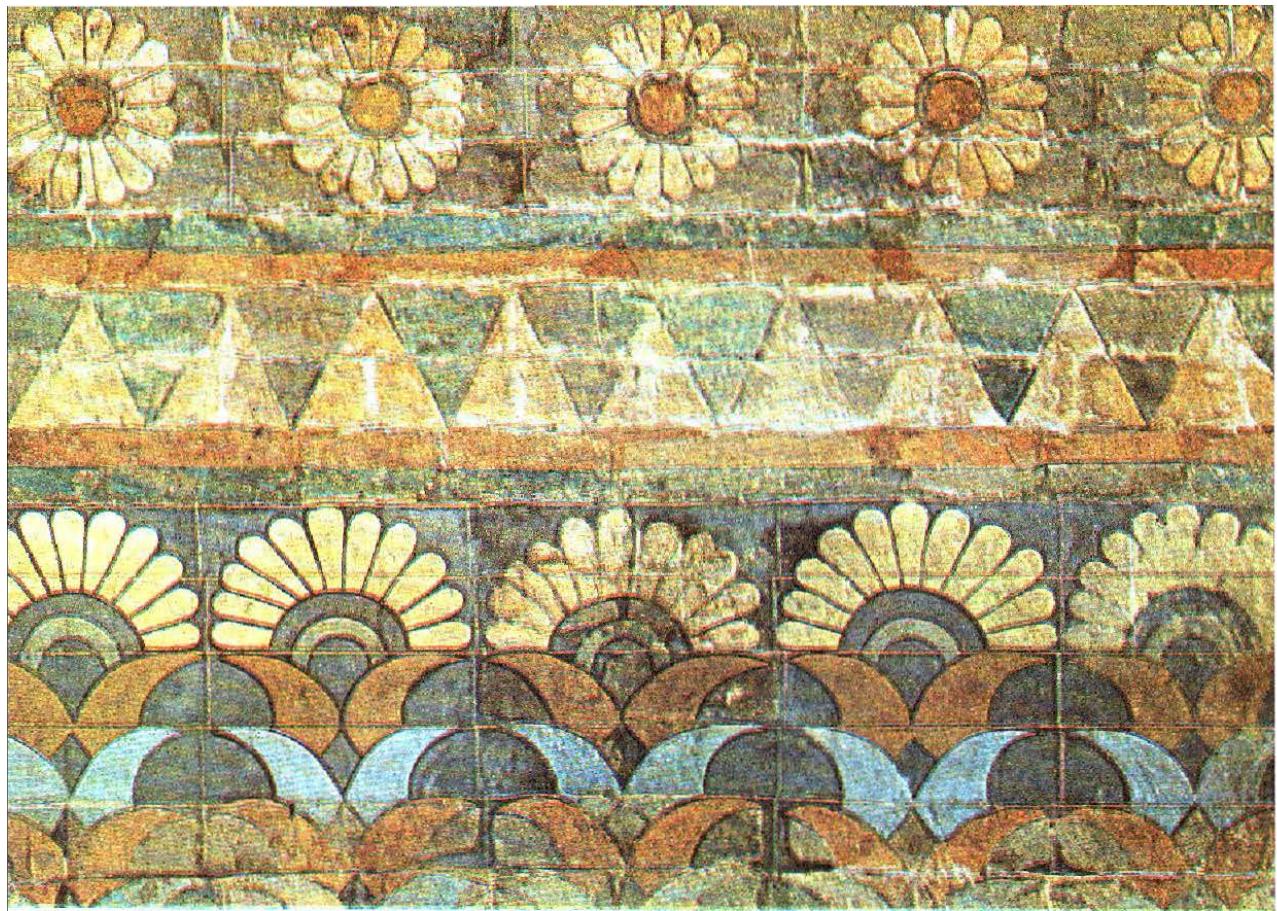
در این شکل مجسمه گاو مقدس را می‌بینید که متعلق به یکی از پرستشگاههای شوش بوده. این مجسمه در حدود ۳۲۷۰ سال پیش توسط یکی از شاهان آن زمان به خدای بزرگ عیلام تقدیم شده است. باید بدانید که در قدیم هر قومی برای خود خدای ویژه‌ای داشته که آن را به صورت مجسمه ساخته و پرستش می‌کرده است.

این مجسمه کوچل گاو را که از سفال ساخته شده و براستی یکی از شاهکارهای هنری است در محلی به نام مارلیک که در گیلان واقع است از زیر خال بیرون آورده‌اند. بیش از ۲۵۰۰ سال از تاریخ آفرینش این مجسمه می‌گذرد.

این دیواره سنگی که نقش برجسته‌ای دارد مربوط به بنای تخت جمشید است. این نقش نشان می‌دهد که داریوش بزرگ برکرسی شاهنشاهی نشسته است و در مقابلش دو آتشدان قرار دارد. یکی از بزرگان با او گفتگو می‌کند و برای احترام یک دست خود را مقابل دهانش گرفته است و چند نفر دیگر در اطراف او ایستاده‌اند.

در این شکلها دو دیواره
سفالین با نقشهای رنگی دیده
می‌شود که بر روی یکی
نقشهای زینتی است و زینت
کاخ پذیرایی داریوش بزرگ
در تخت جمشید بوده و بر
دیگری نقشی از دو شیر بالدار
با صورت انسان است که از کاخ

داریوش بزرگ در شوش بدست آمده است. هر دو در حدود ۲۵۰۰ سال پیش ساخته شده‌اند.

این شکل پیکره حیوانی شبیه به سگ است که با سنگ سیاه ساخته شده و بسیار زیباست.

این مجسمه از کاخ آپادانا در تخت جمشید بدست آمده است.

این سرستون سنگی نیز از تخت جمشید به موزه آورده شده است. باید ببینید چه کار هنری پر ارزشی روی آن شده است.

صنعت گچ بری در معماری دوره ساسانیان خیلی معمول بوده است.
شکلی را که در بالا می بینید نمونه ای از این هنر می باشد.

۱ نیا بد مراد آگنده چو بیند همیت

۲ تمرین و ممارست از وسائلی است که بزودی سکھتن و قبهری گم کنند.

۳ چو انسان را نباشد فضل و احسان

چه فرق از آدمی تافتش دیوار

۴ کاری که خوب آغاز شود واقع نصف آن انجام نماید.

مکن بدیکرس کر خواهی بخوش

تفریح و سرگرمی باندازه کار و وظیفه اهمیت دارد
اما خوش آن سرگرمی که خود کامضی داشت.

نیکنیتیان به جاییت و امثال پیشینیان پنده کیزند

عالمنا پر هیرگار کوری مشعله دارا.

نیاید باز تیرفته از شست

مطالعه کتابهای خوب گفت که باد نشاند ترین
و ارجمند ترین مردم روزگاران است.

" راستی کن که به من نزد سد کجرا فار

کتاب یکی از ارکان اصلی آموزش و پرورش در اجتماع کنونی بشری است.

۱۳

بدترین وزگار وقتی است که نادان لایه بیافدو دانای جاموس شد.

۱۴

فروع صبح دانایی کتاب است

۱۵

وقت راغبیت دان آنقدر که بتوانی

۱۶

بهچیک از اخراجات من حسب تصادف صور گرفت،
بلکه همه در تیجه درس و تجربه بدشتی کار انجام یافت.
ادیون

بدنیا آمدن فریستن با جوشیها و شادکامیهای فردی نمی‌تواند

روح یک انسان حقیقی را راضی کند. برای دست یافتن

جو شجاعتی استین باید در پی آسایش و راحت دلگیران بود.

۱۸
کنج خواهی در طلب رنجی بیر

خرمنی می‌بایدست تجمی بکار

۱۹ نیز بختان ف طیفه دارند به خدمت ناکامان پیچار کاشتا بند

۲۰ کوتاه نظران را بود جست غم خوش

صاحب نظران راعنیم بیگانه و خوش

۲۱ نادان دشمن خوش است چکونه دوست دیگران خواهد بود

۲۲ مسکون را تاکسی عیب بخیر دختر صلاح نماید

زندگی بدون فقیر چون صحرای خشک و بی آب و علفی است.

انسان واقعی نہ تنامی کو شد کہ موفق شود بلکہ سعی میں
کہ دیکران ہر سبب کو ششوادا کرنے.

دنیا از آن کیانی است کہ بر امی تصاحب آن
با خوش خلقی و ثبات قدم کام بر می ارزد.

حکیمی سپران را پنده‌ی داد که جانان پدر هنرآموزید

که ملک و دولت دنیارا عستاد نشاید و جا از

دروازه بدرز رو دو سیم وزرد محل خطر است یا ذرد به کبار

برد و یا خواجہ بقینار یعنی بخورد آماهه هرچشم را یند است

و دولت پنده اگر هنرمند از دولت بقید ننمایند

که هنر در فرش خود دولت است بهنرمند هر چاله رو

قد بیند و در صدر نشیند ولی هنر لقمه چیند و سختی نمایند.

پرکلکلہ

بیجی لے

بامه مبارک شاهنشاه آریامهر

این کتاب به وسیله وزارت آموزش و پرورش تهیه
و از طرف سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی با محظی سازمان بنگاه
طبع شده در میان کلیه دانش آموزان سراسر کشور توزیع شود.

استفاده کنندگان از این کتاب فقط ده ریال می پردازند

سازمان کتابهای دریای ایران